

2022.
8. април-8. мај

252 године уметности / Стратегије сећања
252 Years of Arts / Memory Strategies

Из историје уметничких удружења Војводине
From the history of the arts associations of Vojvodina

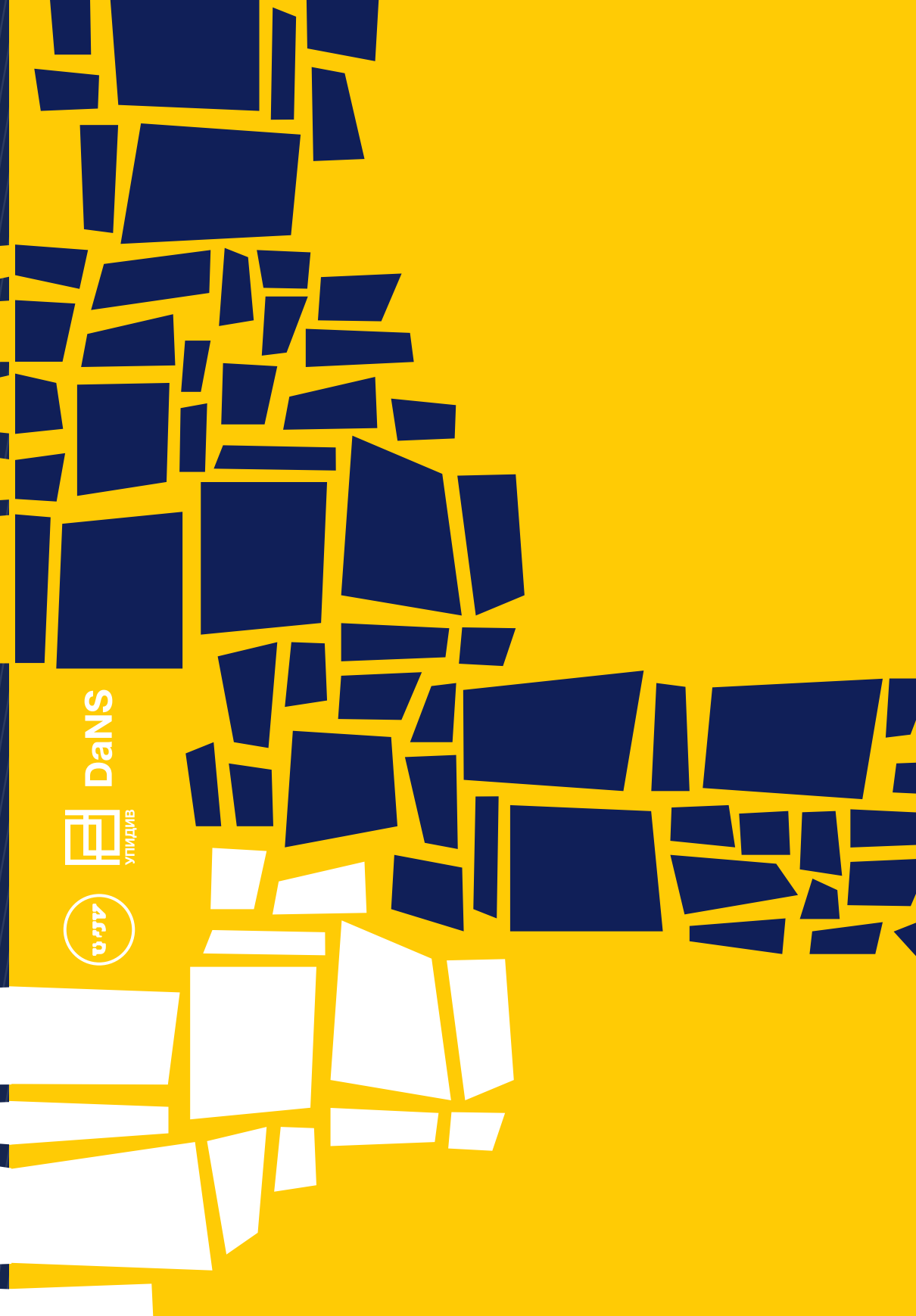

DaNS

DaNS

УЛІДІВ

252 године уметности / Стратегије сећања
252 Years of Arts / Memory Strategies

Из историје уметничких удружења Војводине
From the history of the arts associations of Vojvodina

www.252.idVojvodina.info

Нови Сад, 2022.

MUZEJ SAVREMENE
MUSEUM OF CONTEMPORARY
UMETNOSTI VOJVODINE
ART VOJVODINA

252 године уметности / Стратегије сећања
Из историје уметничких удружења Војводине

Изложба / Публикација / Веб страница / Трибине / Дискусије /
Јавна вођења / Радионице за децу и омладину

8. април 2022 – 8. мај 2022.

Кустоси: Владимир Митровић (МСУВ) / Босиљка Зиројевић Лечић (СУЛУВ) /
Александар Беде (ДаНС) / Здравко Рајчетић (УПИДИВ)
Графички и веб дизајн пројекта: Ненад С. Лазић (УПИДИВ)
Избор музике: Александра Вребалов
Дизајн: Ненад С. Лазић

252 Years of Arts / Memory Strategies
From the history of the arts associations of Vojvodina

Union of Associations of Fine Artists of Vojvodina (SULUV)
Association of Novi Sad Architects (DaNS)
Association of Applied Arts Artists and Designers of Vojvodina (UPIDIV)
Museum of Contemporary Art of Vojvodina (MSUV)

April 8, 2022 – May 8, 2022

Curators: Vladimir Mitrović, Bosiljka Zirojević Lečić, Aleksandar Bede, Zdravko Rajčetić
Playlist: Aleksandra Vrebalov
Design: Nenad S. Lazić

252 године уметности / Стратегије сећања - Из историје уметничких удружења Војводине

Изложба 252 године уметности / Стратегије сећања, са свим пратећим садржајима, има за циљ да на једном месту, у оптималним галеријским условима централне музејске установе савремене уметности у АП Војводини, прикаже богато вишедеценијско деловање три репрезентативна уметничка удружења ликовних уметника која делују у континуитету више од пола века – Савеза удружења ликовних уметника Војводине (СУЛУВ, 1946), Друштва архитеката Новог Сада (ДанС, 1960) и Удружења ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Војводине (УПИ-ДИВ, 1964), као и Музеја савремене уметности Војводине (МСУВ, 1966). Материјал који је предвиђен за излагање ове заједничке, троделно конципиране изложбе, укључује кустоски избор из документације удружења, делове изложби посвећене њиховим историјатима, штампани материјал – књиге, каталози, плакати итд. – посебно дизајниране и штампане принтове са уређеним легендама на српском и енглеском језику, документарни филмски и видео материјал за приказивање на зидним екранима, као и одабране радове чланова удружења из колекције МСУВ – слике, скулптуре, керамику, керамопластику, цртеже, плакате. Све изложено и постављено на вебу такође је двојезично што ће омогућити опште упознавање са најважнијим подацима и чињеницама о настанку и богатој делатности ових удружења. Начин, врста и формат презентације садржаја изложбе биће прилагођен и усмерен ка новим електронским медијима и друштвеним платфор-

1

мама. Поред изложбе и медијске презентације опширнијег визуелног материјала биће организовано и више стручних вођења кустоса и кустоског тима, јавне презентације рада и нових издања удружења и МСУВ, разговори са уметницима и радионице за децу и омладину различитих узраста уз присуство уметника и архитеката. Изложбу и електронска издања пратиће одговарајућа музика војвођанских композитора настала током друге половине 20. века, у избору композиторке Александре Вребалов. Предвиђено је, такође, и снимање свих дешавања у вези са припремом изложбе, сам ток трајања изложбе, те снимање кратких документарних прилога и филмова о историјату свих удружења и МСУВ као кровне покрајинске музејске установе која се бави истраживањем, изучавањем, презентацијом и прикупљањем дела савремене уметности у Војводини и регији.

1 eng

The 252 Years of Arts / Memory Strategies exhibition, including the accompanying materials, aims to offer in optimal gallery conditions at the central museum of contemporary arts in the AP Vojvodina a unified glance at rich, decades-long activities of the three representative fine artists associations that have been continually operating for over a half of a century – The Union of Associations of Fine Artists of Vojvodina (SULUV, 1946), The Association of Novi Sad Architects (DaNS, 1960), The Association of Applied Arts Artists and Designers of Vojvodina (UPIDIV, 1964), as well as The Museum of Contemporary Art of Vojvodina (MSUV, 1966). The materials to be displayed at this collaborative, tripartitely conceptualized exhibition include curated documents of the associations; parts of the exhibitions of their respective histories; publications such as books, catalogs, posters, etc.; specially designed and printed materials with legends in Serbian and English; documentaries to be shown on wall displays; and the selected works of the associations' members from the MSUV collection – paintings, sculptures, ceramic, ceramoplastic, drawings, posters. All the materials on the website are available in both languages, which will ensure general access to the crucial information about the origins and copious activities of the associations. The manner, type, and format of the presentation of the content of the exhibition will be new media and social media friendly.

In addition to the exhibition and media presentation of the general visual materials, there will be multiple curators' and the curator team's guided tours; public presentations of the work and recent publications of the associations and MSUV; conversations with artists; workshops for children and youth of different age facilitated by artists and architects. The exhibition and the electronic presentation will be accompanied by the corresponding music of Vojvodinian composers originating from the latter half of the twentieth century curated by the composer Aleksandra Vrebalov. All the events related to the preparation of the exhibition and the exhibition itself while it is on will be recorded. Also, short documentaries will be made about the history of the associations and MSUV as the hub Provincial museum that incorporates research, study, presentation, and collecting contemporary art in Vojvodina and the region.

У години када Нови Сад представља једну од европских прес-тоница културе, први пут у историји наше земље, МСУВ се одлучио да организује камерну изложбу, са пратећим догађајима, посвећену вишедеценијском деловању новосадских и војвођанских уметничких удружења – Савеза удружења ликовних уметника Војводине (СУЛУВ), Друштва архитеката Новог Сада (ДАНС), Удружења ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Војводине (УПИДИВ) – како би на скроман начин обележили 252-годишњицу нашег заједничког рада. Једноставном сабирању година постојања удружења додате су и године постојања Музеја, па се тако дошло до више од четврт века заједничког, паралелног деловања на пољу уметничког стваралаштва, док само музејско и галеријско праћење текуће ликовне и архитектонске сцене тече у континуитету од педесетак година. Кустоски тим пред собом није имао лак задатак. Требало је у кратким основним цртама, на одређеном простору, симболично, или пак на основу властитих утисака, приказати вишедеценијско деловање уметничких удружења. Уз сва ограничења која се протежу скоро у недоглед, али која нас нису обесхрабрила, покушали смо да прикажемо наша виђења историјата удружења обимно користећи писане изворе, монографије, каталоге салона, самосталних и колективних изложби, плакате, прес-кли-

2

пинге, као и постојеће видео и аудио снимке, а, такође, желели смо да рад удружења прикажемо и преко дела њихових чланова која се чувају у МСУВ. Одлучили смо се за неколико најеминентнијих војвођанских уметника друге половине протеклог века, а посебну пажњу усмерили смо ка електронском приказивању на самој изложби. Бирајући између мноштва догађаја, изложби и манифестација желели смо да визуелно обогатимо саму изложбу избором уметничких радова и плаката. Свесни да нисмо у могућности да презентујемо комплетне историјате удружења циљано смо бирали оне који, из данашњег угла посматрано, могу да фигурирају као њихови симболи. Сматрамо да је савремени гледалац и читалац само онај који је успео да упозна своју прошлост и који, сходно томе, самостално може да направи избор који би био у духу времена у ком живи.

2 eng

In the year when Novi Sad is one of the European Capitals of Culture, for the first time in our country, MSUV decided to organize a chamber exhibition with the accompanying events dedicated to the decades-long activities of Novi Sad and Vojvodinian arts associations -- The Union of Associations of Fine Artists of Vojvodina (SULUV), The Association of Novi Sad Architects (DaNS), and The Association of Applied Arts Artists and Designers of Vojvodina (UPIDIV) in order to commemorate the 252nd anniversary of our collaboration. The years during which the Museum has been working were added to the sum of the years of the activities of the associations, which resulted in the number indicating over a quarter of a century long collaborative, simultaneous work in the field of artistic creation, as well as a fifty year continuity of monitoring the current architecture and fine arts scenes through museums and galleries. The curator team was confronted with a challenging task. They needed to present a brief, succinct, spatially limited, and symbolic account of the decades-long work of arts associations.

Despite numberless limitations, which did not discourage us, we tried to present our vision of the history of the associations, whilst amply deploying written sources; monographs; salon, solo and group shows catalogs; posters; press clippings; video and audio re-

cordings. In order to present the works of the associations through the works of their members available at MSUV, we have opted for several, most prominent Vojvodinian artists from the second half of the twentieth century. Special attention was paid to the electronic presentations at the exhibitions. While curating numerous events, exhibitions, and manifestations, we also aspired to visually enrich the exhibition by providing a selection of art pieces and posters. Being aware of the impossibility to provide a comprehensive account of the history of the associations, we targeted the instances that from a contemporary point of view can symbolize them. In our opinion, a contemporary viewer and reader is the one who has gotten to know their past and who, accordingly, is capable of independently making choices in the spirit of the world in which one lives.

3 Тешко је, па и немогуће, на једном месту, у кратким цртама, представити вишедеценијски рад и деловање удружења. Посебно су биле плодне шездесете и седамдесете године када удружења активирају своје излагачке праксе у својим (новим) галеријама које су, одмах потом, постале кључна места ликовног живота града. У исто време започиње се и организовање годишњих изложби, пролећних и јесењих салона или пак бијеналних манифестација. У време које није било наклоњено публикавању и штампању каталога и књига, удружења су успела да објаве значајна монографска издања, као и читав низ каталога самосталних изложби. Брзо се у ликовни живот покрајине укључује и Музеј савремене уметности са бројним активностима усмереним ка праћењу и промоцији деловања уметника, чланова удружења. Већ две генерације кустоса Музеја пратиле су деловање уметника организујући им велики број самосталних и колективних изложби уз солидне каталоге. Музеј је такође био и остао документациона база деловања свих удружења, а његове разноврсне збирке годинама су попуњаване оригиналним уметничким делима чланова удружења. СУЛУВ већ има разграната поља својих континуираних активности и програма – изложбе чланова, сарадња и партнерске реализације, едукативно-истраживачки програм, размена и боравак гостујућих уметника, издавачка делатност и програм нових уметничких

практи. УПИДИВ кроз своје бројне уметничке секције негује излагачку и посебно издавачку праксу, као и традиционалну бијеналну манифестацију ФОРМА (1965). ДаНС поред истоименог часописа (1982) и доделе Награде за архитектуру „Ђорђе Табаковић“ (1995), организује сада већ регионални Салон архитектуре, као и Дане архитектуре (1993), учествује у припремама за различите архитектонске и урбанистичке конкурсе и активно коментарише актуелну урбанистичку праксу.

3 eng

It is very difficult – verging on the impossible – to provide a focused, yet comprehensive account of the decades-long work and activities of the associations. The 1960s and 1970s were particularly fruitful. That was the time when the associations started hosting exhibitions in their (new) galleries which shortly acquired the status of the key spots on the city's fine arts scene. At the same time, the tradition of annual and biennial exhibitions, including the fall and spring salons, was initiated. At the time not very supportive of publishing books and catalogs, the associations managed to publish many monographs and a series of catalogs accompanying solo shows. With its numerous activities that focused on tracking and promoting the works of the members of the associations, the Museum of Contemporary Art was soon to become an active player on the Provincial cultural scene. Two generations of curators had already been following the work of the artists and contributing to the organization of solo and group shows accompanied by quality catalogs. The Museum has been the depository of documentation about the practices of each association. Over years, its diverse collections have included original artistic pieces of the members of the associations. SULUV has long-established programs and activities such as the Member Exhibition Program, the Collaboration and Partner Realization Program, the Review Program, the Education and Research Program, the Exchange Program, the Publishing Program, and the New Art Practice Program. Through its numerous arts sections, UPIDIV has been nourishing exhibition and publishing practices, as well as the biennial event FORMA (1965). In addition to the publication of the DaNS magazine (1982) and awarding the Architecture Prize Ђорђе Табаковић (1995), DaNS has been organizing

the now regional events Salon of Architecture and Days of Architecture (1993). In addition, it has been participating in the preparations of various architecture and urban planning grant competitions, and also providing insights into the current urban planning practices.

Удружења су била део организованог државног покровитељства, као и саставни део опште културне политике земље, покрајине и града који су финансирали њихов рад и деловање и све њихове пројекте. Уз то, удружења су се паралелно борила за бољи статус самих чланова, као и за креирање читаве ликовне сцене кроз реализацију изложби и салона, штампањем материјала, кроз сусрете са другим уметницима и сл. Након распада социјалистичког система и успостављања транзиционог капитализма, те нарастајуће жеље власти да се ослободе баласта (читај: финансирања) удружења над њих су се, попут сенке, надвили црни, слутећи облаци... Тек последњих година та сенка постала је блеђа, па и прозирнија, мада удружења и даље воде битку за бољи друштвени положај уметника и уметничке заједнице у целини. Престижна по саставу, удружења су од постанка самостално бирала своје чланство, па тако СУЛУВ данас има 563 члана, УПИДИВ 434 и ДаНС 613.

4

The associations were state subsidized and integral to the cultural politics of the State, Province, and City, which funded their work and all their projects. Also, the associations were simultaneously fighting for the improved status of its members and for the generation of the fine arts scene through the exhibitions and salons, publishing, encounters with artists, etc. After the collapse of the socialist regime and the subsequent installment of the transitional capitalist system, as well as the increasing tendencies of the ruling elites to rid themselves of the (financial, funding related) burden, the scene became overshadowed by a dark omen...Only recently has that shadow started to recede and weaken. Yet, the associations are still striving to improve the social status of artists and the artistic community by large. Those prestigious organizations have been selecting their members from the very beginning. Hence, SULUV nowadays has 563, UPIDIV 434, and DaNS 613 members.

4 eng

5 Сарадња уметничких удружења започиње раних шездесетих година протеклог века, а период посебно интензивне сарадње биле су седамдесете године и пројекти тзв. синтезе кроз које су успешно решавана питања украшавања и уметничког опремања нових градских објеката јавних намена. Такође, чланови свих удружења су активно учествовали у решавању урбанистичке проблематике, посебно у случајевима тзв. малог урбанизма (урбанистичка решења мањих, градских површина), а били су и у бројним конкурсним комисијама где су учествовали у доношењу одлука о најбољим урбанистичким и архитектонским решењима за поједине локације и објекте. Заједнички је пројекат свих удружења и организовање Новосадског (ликовног) салона (1971). Заједнички именоватељ свих удружења је и Музеј савремене уметности Војводине (некада Галерија савремене ликовне уметности) који је започео рад са циљем да прати, промовише и историзује деловање чланова сва три удружења, што успешно чини у континуитету више од пола века.

5 eng The collaboration of artists' associations started in the early 1960s. The 1970s marked the period of very intense collaborative practices and projects of the so-called synthesis, which enabled solving the problems of decoration and artistic ornamentation of new public urban objects. Likewise, members of each association actively participated in managing urban planning problematic, especially the instances of the so-called small-scale urban design (urban design of smaller urban areas). They were also committee members selecting the winners of grant competitions concerning the best architecture and urban planning solutions regarding particular locations and objects. The organization of Novi Sad Fine Arts Salon (1971) was another collaborative project. The hub institution unifying these associations is the Museum of Contemporary Art of Vojvodina (then The Gallery of Contemporary Fine Arts), aiming to monitor, promote, and historicize the activities of the three associations, and succeeding in sustaining these activities for over a half of a century.

6 Свакако не треба заборавити и чврсте, пријатељске и професионалне везе чланова свих удружења. Током деведесетих година

претходно успостављена сарадња је на одређен начин била успорена, па чак и прекинута, будући да су се сама удружења, па и већина њених чланова, борила за опстанак на граници са пуким преживљавањем. Ипак, у последње време, из свих удружења, покренуто је низ заједничких акција које се углавном односе на општа, друштвена питања о уређењу града и на решавање професионалних статуса самих чланова. Тако је и овај пројекат, инициран у МСУВ, само још један у низу акција које имају за циљ успостављање чвршће и квалитетније сарадње у проналажењу нових путева заједничког деловања. Последњих година и сама су удружења показала појачано интересовање и неку врсту новог сензибилитета за различите врсте историзације сопственог деловања о чему сведоче бројни записи, изложбе и пројекти, књиге, каталози и часописи. На крају, треба поменути и похвалити новију праксу свих удружења која се тиче истраживања, изучавања и представљања рада њених чланова кроз низ историографских пројеката – *Архивска грађа СУЛУВ-а: Седам деценија континуитета (1946–2021)*, двотомна монографија УПИДИВ: *50 година примењених уметности у Војводини*, ДаНС-ова публикација *25 година Награде за архитектуру „Ђорђе Табаковић”*, као и 88 бројева *ДаНС-а*, истоименог часописа за архитектуру и урбанизам, једног од најдуготрајнијих наших архитектонских магазина. Све наведено, заједно са овом богатом издавачком продукцијом, сведочи о постојању квалитетне уметничке понуде на овим просторима која је на адекватан начин праћена и белажена за поколења која долазе. Један од основних циљева ове изложбе, каталога и веб пројекта је колегијални и музеолошки допринос историзацији деловања удружења ликовних уметника и архитеката Војводине и Новог Сада, као и њихове веће видљивости у културном и уметничком животу града.

One should by no means forget stable, friendly, and professional relationships amongst all the members of the associations. In the past twenty years, the previously established cooperation was somewhat stymied, even discontinued. The reason is that the associations themselves, as well as the majority of their members, have been struggling to sustain the continuity of their presence on

the brink of extinction. Yet, in addition to managing the professional status of their members, the associations have recently initiated actions concerning general social issues regarding urban planning and design. Hence, this very project initiated by MSUV is among the activities seeking to establish a reinforced and improved collaboration on finding new collaborative practices. In the past years, the associations themselves have developed a form of a new sensibility and expressed an increased interest in various types of historicizing their own work, as evidenced in many texts, exhibitions, projects, books, catalogs, and magazines. Finally, recent practices of the associations related to research, studying, and presenting the works of their members are worth noting and greatly admired: The SULUV Archives: Seven Decades of Continuity (1946 2021); a two-volume monograph entitled UPIDIV: 50 Years of Applied Arts in Vojvodina; the DaNS publication Twenty Five Years of The Architecture Prize Đorđe Tabaković and 88 issues of DaNS magazine for architecture and urban planning, one of the longest-lasting magazines for architecture in the country. All the previously mentioned, alongside the rich research production, indicates a high-quality artistic offer in this area, which has been aptly tracked and recorded for the generations to come. One of the main goals of this exhibition, the accompanying catalog, and the website is a collegial museological contribution to the historicization of the activities of the fine artists' and architects' associations of Vojvodina and Novi Sad, as well as increasing their visibility in the cultural and artistic spheres of the life of the city.

Бранислав Добановачки (1980)

Плејлиста

Избор музичких дела обухвата период од 1956. до 1998. године и паралелна је са годинама настајања уметничких дела из збирке Музеја савремене уметности Војводине приказаних на овој изложби. Једанаест музичких нумера репрезентују три генерације композитора који су деловали у Војводини у другој половини XX века. Композитори Рудолф Бручи и Никола Петин стварали су на основама европског музичког модернизма и у оквирима историјски већ успостављених форми уметничке концертне музике попут симфоније *Brevis* (Петин, 1956) и симфоније *Leste* (Бручи, 1965), која је и међународно препозната и награђена првом наградом на конкурс у белгијске краљице Елизабете. Поред својих уметничких активности, ова два аутора одиграла су кључну улогу у оснивању и раду музичких институција у Војводини након Другог светског рата. Ерне Кираљ и Каталин Ладик оставили су снажан траг како у академским тако и у експерименталним уметничким круговима. Графичка нотација, импровизација, конструисање нових инструмената, експерименти са магнетном траком и вокалним техникама, интензивна посвећеност етномузиколошким истраживањима у Кираљевом случају, ставља ово двоје уметника у сам центар светске музичке авангарде, уз признате савременике попут Џона Кејџа или Џоан Ла Барбаре. Мирослав Штаткић, Славко Шуклар, Стеван Дивјаковић и Зоран Мулић имали су академске каријере и били су активни чланови Друштва композитора Војводине. Њихово стваралаштво базирано на традицији западне уметничке музике ширило се на област електронске музике, попут Шукларове *Флауре 94*, укључивало је рад са елементима народне музике са ових простора као и истраживање класичних форми не-западних музичких традиција. Рани радови Бориса Ковача, Степа-

на К. Тикмајера и Митра Суботића Субе обележили су врхунац инвентивности и аутентичног, личног израза ван институционалних оквира раних 80-их година. Долазећи из различитих музичких миљеа, углавном не академских, чак и у случају Тикмајера који је стекао формално академско образовање композитора, њихове каријере су се од краја 80-их развијале и цветале у иностранству. Музичка интересовања ових композитора ишла су много шире од компоновања – били су активни као извођачи, сарађивали су међусобно, као и са другим композиторима и музичарима, и предводили ансамбле састављене од класично обучених музичара и импровизатора различитих музичких жанрова. Користили су подједнако прецизне нотне записе као и импровизацију, а код њих наилазимо и на ране примере семпловања етничких инструмената (Ковач и Суба). Као пионири стапања различитих музичких жанрова заувек су променили устаљена схватања појма концертне уметничке музике на нашим просторима.

Playlist

The choice of musical works spans from 1956 to 1998, paralleling the years of creation of artworks from the collection of the Museum of Contemporary Art of Vojvodina's collection selected for this exhibition. Eleven musical samples represent three generations of composers active in Vojvodina in the second half of the XX century. Composers Rudolph Bruči and Nikola Petin built upon the European modernism, leaving the legacy of historically established forms of concert music such as their two symphonies Brevis (Petin, 1956) and Lesta (Bruči, 1965), the latter being internationally recognized with the first prize at the Queen Elizabeth Composition Competition in 1965 in Belgium. Besides their artistic pursuits, they were instrumental in both establishing and working in musical institutions of Vojvodina after WWII. Erno Kiraly and Katalin Ladik, left a powerful mark on both academic and experimental art circles. Graphic notation, improvisation, construction of new instruments, experiments with magnetic tape, while

at the same time delving deep into the ethnomusicological research such as in Kiraly's case, place these two artists into the very center of the musical avant-garde on par with contemporaries such as John Cage and Joan La Barbara. Miroslav Štatkić, Slavko Šuklar, Stevan Divjaković and Zoran Mulić had academic careers and were active members of the Society of Composers of Vojvodina. Their creative input was based on the tradition of Western classical music expanding further to the field of electronic music, such as Šuklar's *Flaura 94*, the inclusion of elements of folk music as well as the exploration of classical forms of non-Western musical traditions. Early works of Boris Kovač, Stevan K. Tickmayer and Mitar Subotić *Suba* marked the height of invention and authentic, personal expression outside of institutional structures of the early 80s. Coming from different musical backgrounds, mostly non-academic even in case of Tickmayer who has held an academic title in music composition, by the late 80s their careers flourished abroad. Their wide musical interests went far beyond composing – they were active as performers, they collaborated with other composers (and among themselves) like in pieces selected for this exhibit, and led ensembles that consisted of both classically trained musicians and improvisers. They worked with both notated scores and improvisation, as well as explored sampling of ethnic instruments (Kovač and Suba). They pioneered fusion of different musical genres stretching thus the established notion of concert music prevalent in academic circles.

Никола Петин (1919–2004), Друга симфонија / *Бревис*, 2. став, 1957; **Рудолф Бручи** (1917–2002), Симфонија *Леста*, 3. став, 1965; **Каталин Ладик**, *Phonopoeitica*, одломак, 1976; **Ernö Kiraly** (1919–2007), *Phoenix, Perpetuum Mobile*; **Мирослав Штаткић**, *Свита за кларинет*, одломак, 1984, **Борис Ковач**, *Caravan Orient*, 1988; **Митар Суботић Суба** (1961–1999), *In the Moon Cage, Annex 01*, 1988; **Stevan K. Tickmayer**, *Oriens / Occidens*, 1988; **Стеван Дивјаковић**, *Altum Silentium*, 1989; **Славко Шуклар**, *Флаура*, 1994; **Зоран Мулић**, *Циганска паганинијана*, 1998.

**Музеј савремене
уметности Војводине / МСУВ**

Museum of Contemporary Art Vojvodina

Дунавска 37, Нови Сад

+381 (0) 21 526 634, fax: +381 (0) 21 661 3526

office@msuv.org, www.msuv.org

Музеј савремене уметности Војводине / МСУВ

Музеј савремене уметности Војводине основан је 1966. године, а са излагачком и издавачком делатношћу започиње се 1969. Организовано је близу 400 изложби, публиковано преко 300 самосталних издања, каталога, студија и књига које говоре о континуираном, вишедеценијском деловању на праћењу, прикупљању, излагању и чувању дела савремене уметности Војводине, Србије и регије. Реализован је велики број самосталних и монографских изложби актера домаће уметничке сцене друге половине протеклог века, као и већи број студијских, програмских и колективних изложби, а у исто време Музеј је угостио позната имена савремене регионалне и светске уметничке сцене.

МСУВ негује музеолошко-истраживачки приступ у чувању и изложбеној презентацији дела савремене уметности друге половине 20. и 21. века, повезујући локалну уметничку сцену са интернационалном. У музејском фонду налазе се уметничке збирке слика, скулптура, објеката и инсталација, графика и цртежа, концептуалне уметности, филма, видеа и фотографије, интермедијских и дигиталних радова, архитектуре, урбанизма, плаката и графичког дизајна у Војводини и Србији, као и дела регионалних и иностраних уметника, уметница и уметничких група. Поред тога, Музеј има и богату библиотеку и хемеротеку, прикупља, систематизује и чува досијеа уметника и архитеката, као и документарно-архивску грађу о свим протагонистима и појавама релевантним за историју уметности Војводине.

МСУВ је усмерен ка системском проучавању и ревалоризацији историје уметности у Војводини, Србији и регији, кроз студијске, проблемске, ретроспективне и монографске пројекте којима се кроз нове приступе и методе рада афирмишу значајне историјске уметничке појаве и личности, уз истовремени континуирани рад на едукацији публике. Поред успостављања контаката и сарадње са многим институцијама из земље, региона и ширег интернационалног простора, Музеј афирмише различите приступе, маргиналне или алтернативне токове из уметничке прошлости, уз истовремени подстицај савремене продукције и праксе ангажовањем актера кроз тематске и самосталне изложбе, акције, говорне програме, радионице, филмске пројекције, музичке и сценске догађаје намењене стручној и широј јавности.

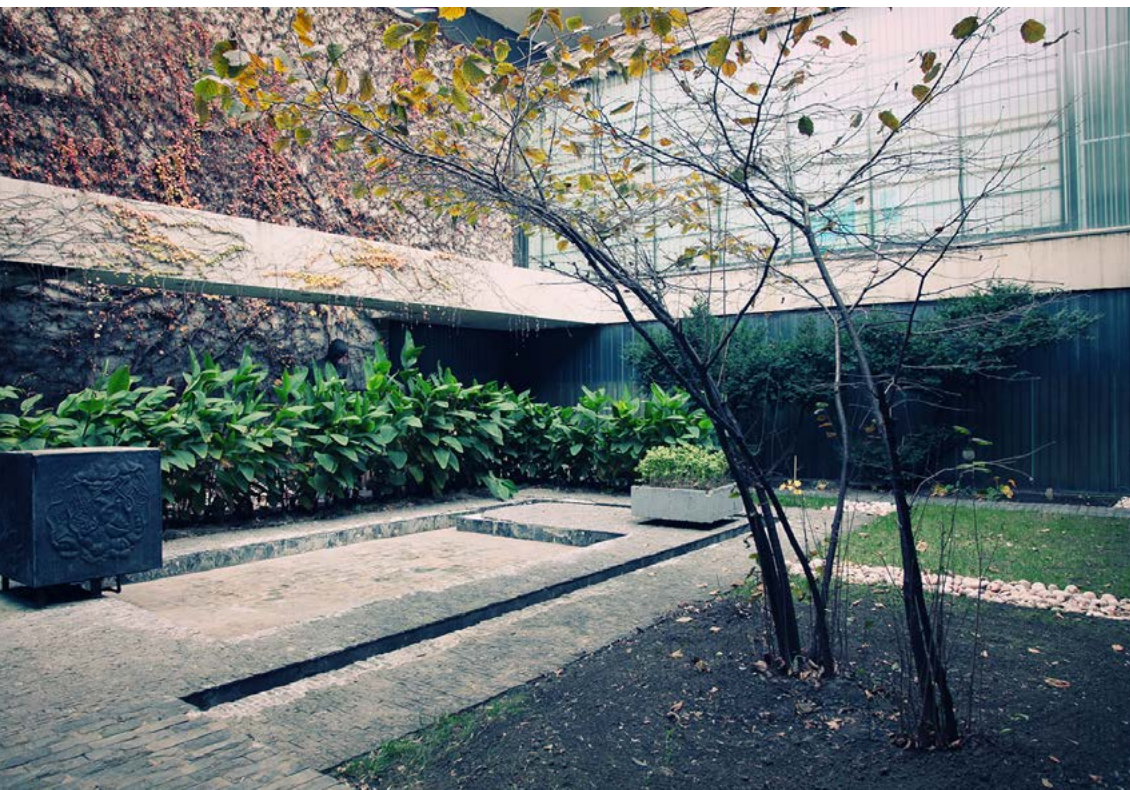
Museum of Contemporary Art of Vojvodina (MSUV)

The Museum of Contemporary Art of Vojvodina was established in 1966. It started its publishing activities in 1969. To date, it has hosted nearly 400 exhibitions, and it has published over 300 original pieces, catalogs, studies, and books. They evidence continual, decades-long tracking, collecting, displaying, and storing of the contemporary art of Vojvodina, Serbia, and the region. There have been numerous solo and monographic shows of the national artists from the second half of the twentieth century. It has hosted many research, conceptual, and group exhibitions, as well as the exhibitions of esteemed regional and world artists.

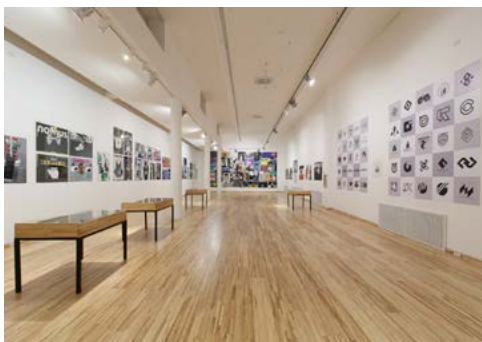
MSUV adheres to the museological, research-oriented approach to the storing and presenting of the works of art from the latter half of the twentieth and early twenty-first centuries, all the while linking the national arts to the international scenes. The Museum collection includes artistic paintings, sculptures, objects and installations, graphics and drawings, conceptual art, film, video, and photography, intermedia and digital works, architecture, urban planning, posters, and graphic design from Vojvodina and Serbia, in addition to the works of regional and international artists and art collectives. It also boasts a great library and a newspaper archive. It collects, systematizes, and stores artists' and architects' dossiers, documents, and archival materials about all the participants and events informative of the history of Vojvodina.

MSUV gravitates toward a systematic exploration and revalorization of the history of art in Vojvodina, Serbia, and the region. It incorporates research, theme-based, retrospective, and monographic pro-

jects featuring novel approaches to and methods of acknowledging historically significant phenomena and individuals, all the while continually educating the public. The museum sustains contacts and collaboration with many national, regional, and international institutions. It also supports diverse approaches, marginal and alternative instances of art from the past. Simultaneously, it follows contemporary art production and practice. This is manifested in theme-based and solo shows, activities, talks, workshops, films, music and performance art for experts and the broader public alike.

Горе атријум, десно галеријски простор МСУВ

**Савез удружења ликовних
уметника Војводине / СУЛУВ**

Association of Fine Artists of Vojvodina

Булевар Михајла Пупина 9, Нови Сад

+381 (0) 21 524 991

www.suluv.org

Савез удружења ликовних уметника Војводине / СУЛУВ

Савез удружења ликовних уметника Војводине (СУЛУВ) је основан као Удружење ликовних уметника Војводине 1946. године и једно је од најстаријих ликовних уметничких удружења у Србији и Југославији. Од 1958. године функционисало је као подружница Удружења ликовних уметника Србије из чијег се састава издваја 1977. године. Од 1985. године делује као Савез удружења ликовних уметника Војводине. Године 2011. добија статус репрезентативног удружења у култури за област ликовних уметности. Данас броји 563 члана. Галерија Удружења на Булевару Михајла Пупина почела је са радом 1969. године и од тада у њој се током године организују бројне изложбе и други ликовни догађаји и манифестације.

Од настанка до данас Удружењу је припадало више од хиљаду еминентних ликовних уметника са подручја Војводине, различитих генерација и националности, са великим диверзитетом стилова и поетика у уметничким опусима. Током више деценија СУЛУВ промовише и негује стваралаштво својих чланова организовањем изложби и публиковањем пратећих каталога. СУЛУВ је током 75 година континуираног постојања и деловања промовисао и реализовао велики број значајних догађаја – самосталне и колективне изложбе чланова и гостујућих уметника, изложбе чланова у региону и у иностранству, као и промоције, семинаре, конгресе, предавања и јавне трибине. СУЛУВ на једном месту окупља све релевантне ауторе активне на пољу ликовне уметности који стварају на територији АП Војводине. Својим активностима и програмима Удружење учествује у ст-

варању и бележењу актуелних тренутака кроз историју ликовне културе у Војводини и у Новом Саду.

Савез удружења ликовних уметника Војводине данас, на основу дефинисане стратегије у области ликовних и визуелних уметности, обавља поверене послове и кроз репрезентативни рад функционише у циљу оснаживања нове продукције уметника и младих стваралаца, промоције и едукације уметника и публике, афирмације, размене и сарадње и нових концепата који унапређују културни живот овог простора. Удружење константно ради на ревитализацији функционисања кроз успостављање професионалног повезивања са другим удружењима у региону и иностранству и реактивира комуникацију у пољу савремене културне продукције. СУЛУВ традиционално организује, продуцира и реализује око 40 догађаја годишње који, у новијој пракси, функционишу кроз више програма: Програм изложби чланова Удружења, Програм сарадње и партнерских реализација, Програм рецензије, Едукативно-истраживачки програм, Програм размене и боравка, Издавачки програм и Програм нових уметничких пракси. Сви програми посвећени су актуелном уметничком стваралаштву и садржајима које Удружење продуцира у сарадњи са другим институцијама и удружењима из области културе и ликовне уметности.

Union of Associations of Fine Artists of Vojvodina (SULUV)

The Union of Associations of Fine Artists of Vojvodina (SULUV) was originally established as the Association of Fine Artists of Vojvodina (ULUV) in 1946. It is one of the oldest associations of fine artists in Serbia and the former Yugoslavia. It used to be a branch within the Association of Fine Artists of Serbia from 1958 to 1977, when it separated. Since 1985, it has been operating as SULUV. In 2011, it obtained the status of a representative association of fine artists. Currently, it has 563 members. The SULUV gallery on Mihajla Pupina Boulevard was opened in 1969. That year, it hosted numerous exhibitions, fine arts events, and manifestations.

Since its foundation, the SULUV members have included over a thousand renowned fine artists from Vojvodina across the generational and national divides, whose arts feature a stylistic and poetic diversity. Over many decades, SULUV has been promoting and supporting the works of its members by organizing exhibitions and publishing the accompanying catalogs. For 75 years, SULUV has promoted and executed a great number of significant events – solo and group shows of the members and visiting artists, exhibitions of the members in the region and worldwide, promotions, seminars, congresses, lectures, and public talks. SULUV has brought together all the relevant active fine artists in AP Vojvodina. It has been contributing its activities and programs to the creation and recording of the moments in the history of fine arts in Vojvodina and Novi Sad.

In accordance with its defined strategy in the field of fine and visual arts, SULUV is nowadays carrying out tasks assigned to it.

Through its remarkable work, it is encouraging the emerging artistic production and works of young artists. It is also facilitating the promotion and education of artists and the audience, recognition, exchange, and collaboration. It is devising new concepts advancing the cultural environment in this area. SULUV has constantly been engaged in the revitalization of its own work through professional interconnectivity with other associations in the region and in the world. It has been persistently reactivating communication in the sphere of contemporary cultural production. Yearly, SULUV traditionally organizes, produces, and realizes approximately forty events recently channeled through the following programs: The SULUV Member Exhibition Program, The Collaboration and Partner Realization Program, The Review Program, The Education and Research Program, The Exchange Program, The Publishing Program, and The New Art Practice Program. All the programs are dedicated to the current artistic creation and content facilitated by SULUV in collaboration with other institutions and associations in the realm of culture and fine arts.

Временска линија / Time line

Основано Удружење ликовних уметника Војводине, једно од најстаријих ликовних уметничких удружења у Србији и Југославији.

1946.

У Галерији слика Матице српске одржана изложба савремених војвођанских ликовних уметника.

1948.

У Галерији Матице српске одржана III изложба савремених војвођанских ликовних уметника. Излагали: Јожеф Ач, Радмила Граовац-Рис, Мирко Даљев, Михајло Дејановић, Александар Ивањош, Ксенија Илијевић, Сава Ипић, Иван Јакобчић, Стеван Јеновац, Милан Кечић, Евгеније Кнежевић, Милан Коњовић, Стеван Максимовић, Шандор Нађ, Миливој Николајевић, Шандор Олах, Живка Пајић, Бошко Петровић, Павле Ружичка, Ђорђе Табаковић, Ђурђе Теодоровић и Стојан Трумић.

1949.

Самостална изложба Милана Коњовића у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“ у Београду.

1951.

У Галерији Матице српске одржана V изложба Удружења ликовних уметника Војводине са делима ликовне и примењене уметности.

У Галерији Удружења ликовних уметника Војводине одржавају се самосталне изложбе чланова Удружења.

Трибина младих почиње своје деловање 1954, а свој званични назив добија у септембру 1956. године.

1956.

Основана Уметничка колонија Ечка у близини Зрењанина.

Формирана Подружница за Војводину у оквиру Удружења ликовних уметника Србије. За Управу секције именовани: Радмила Граовац, председница, Богомил Карлаварис, секретар, Милан Керац, благајник. За чланове Уметничког савета именовани су: Анкица Опрешник, Милан Кечић, Јован Солдатовић, Милан Коњовић и Миливој Николајевић. Покрећу се питања: изложбене

1957.

сале, изложбене политике, образовања и усавршавања, социјалног статуса уметника, сарадње са другим удружењима, као и питање решења простора за сликарске атељеа.

Одржана изложба „Ликовни уметници Војводине“ у згради Дирекције канала ДТД, изложба је гостовала и у другим војвођанским градовима.

1958.

На Пленуму Подружнице донете су три основне препоруке: о откупу уметничких дела, о синтези ликовних уметности и архитектуре и препорука о подизању споменика организовањем конкурса.

Подружница добија потврду за оснивање и надлежности за рад удружења за Војводину, са седиштем у Новом Саду у Змај Јовиној улици бр. 21.

У Галерији Матице српске организована обимна изложба чланова УЛУС-а, Подружнице за Војводину, излагали су сви чланови (33).

1960.

Изложба „Савремена ликовна уметност у Војводини“ представљена у републичким центрима Југославије, уследиле су и узвратне изложбе у Новом Саду.

Одржана изложба УЛУС-а, Подружнице за Војводину у Музеју у Вршцу, као и у Приштини.

Подружница први пут организује изложбу страног уметника, аргентинског сликара Роберта Капура.

Покренута је иницијатива за оснивање Установе савремене југословенске уметности Ликовна јесен у Сомбору.

1961.

Отворена је специјализована музејска установа Спомен-збирка Павла Бељанског у Новом Саду, са 173 уметничка дела.

1962.

Општина Суботица основала Галерију „Ликовни сусрет“ – Палић (данас Савремена галерија Суботица).

Подружница организовала I скуп сликара Југославије у Суботици, објављена је публикација са текстовима значајних теоретичара уметности и ликовних уметника.

На Петроварадинској тврђави организована изложба „Из атељеа новосадских уметника“ – чланова Подружнице, као подршка уметницима у решавању проблема радног простора.

Подружница се активно укључује у сарадњу са институцијама око украшавања јавних објеката и уређења градских простора.

Изабрани су представници градова у циљу успостављања јаче мреже сарадника Подружнице: Иван Јакобчић (Сомбор), Габор Силађи (Суботица), Исидор Врсајков (Нови Сад) и Тивадар Вањек (Зрењанин).

1965.

Одржано је Саветовање у Суботици са темом „Проблеми ликовне културе у војвођанским комунама“. Учествовали су ликовни уметници и архитекти, објављен је билтен.

Група од 18 водећих новосадских ликовних уметника шаље Допис / Протестно писмо и елаборат Општинској Скупштини Новог Сада, у којем упозоравају на тешку ситуацију у ликовном животу града.

Јесења изложба чланова УЛУС-а, Подружнице за Војводину организована у Суботици, у Градској изложбеној сали.

Основана Галерија савремене ликовне уметности у чијем оснивању су значајну улогу имали и ликовни уметници, чланови Удружења.

1966.

Интензивирају се односи са иностранством у области културе.

Одржана Заједничка седница Одбора за ликовне уметности КПЗ, УЛУС-а, Подружница за Војводину, УПИДИВ-а и уметничких колонија Војводине.

Одржана годишња изложба у Галерији Матице српске са учешћем 26 уметника, као и 6 уметника који нису били чланови, уз богат пратећи каталог.

У Новом Саду организован VII конгрес Савеза ликовних уметника Југославије, учествовало је преко стотину ликовних уметника из читаве државе. Организована је и пратећа изложба ликовних уметника Војводине.

1967.

Годишња изложба УЛУС-а, Подружнице за Војводину одржана у Галерији Матице српске.

Покрајински секретаријат за образовање и културу образовао је Координациону комисију за подизање спомен-обележја, у коју су били укључени и чланови Удружења.

1968.

Седиште Удружења се сели из Галерије Матице српске (где је годинама деловало) у нове просторије КПЗ Војводине.

Одржана групна изложба чланова Удружења – Зимски салон Ликовног сусрета у Суботици.

1969.

Одржана велика колективна изложба чланова Удружења – Савремени ликовни уметници Војводине у Галерији Матице српске у Дому културе у Руми. Учествовало је 70 уметника са 350 радова из области ликовне и примењене уметности, уз обимну монографију са преведеним стручним текстовима.

У организацији Галерије савремене ликовне уметности одржане су две ретроспективне изложбе чланова Удружења – Тивадара Вањека и Анкице Опрешник. Организоване су две групне изложбе чланова Удружења, у Темишвару и у Модени.

Удружење закључује уговор о закупу изложбеног простора у Новом Саду (сада Галерија СУЛУВ-а, на Булевару Михајла Пупина 9). Сачињени су детаљни планови за реконструкцију простора и формирање Мале галерије Удружења. Ласло Капитањ дизајнира лого Галерије Удружења.

1970.

Мала галерија Удружења почиње са радом, организују се изложбе у трајању од две недеље, капацитета 20-25 слика средњег формата. Уметнички савет Удружења руководи Галеријом (први председник М. Николајевић).

Општинска заједница културе започиње израду 25 ателеа на Петроварадинској тврђави за потребе ликовних и примењених уметника. Иста институција формира Комисију за синтезу која укључује и чланове Удружења у различитим форматима сарадње ликовне / примењене уметности и архитектуре.

Бројни ликовни уметници добијају станове преко Удружења.

Колективна изложба „Ликовни уметници Војводине“ одржана у Уметничком павиљону у Београду.

1971.

Заједничка изложба чланова УЛУС-а и УЛУВ-а – УЛУС 71 одржана у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“.

Удружење заједно са Музејом града Новог Сада и ГСЛУ преузима организовање Новосадског салона.

1972.

Изложба „Савремена ликовна уметност Војводине“ одржана у

МСУ у Београду, потом је пренета у Загреб у Модерну галерију ЈАЗУ и у Местну галерију у Љубљани. Продукцију изложбе је радила ГСЛУ.

Годишња изложба „Ликовни уметници Војводине“ одржана у Зрењанину, а потом пренета у Вршац, Суботицу и Сомбор. Учествовало је 50 уметника.

Први пут је одржан Новосадски салон у Галерији Матице српске. Конципиран је као годишња смотра нових радова чланова сва три удружења: УПИДИВ Подружница за Војводину, УЛУС Подружница за Војводину и ДаНС. Од 1973. Новосадски салон прелази у изложбени простор Галерије Радничког универзитета, где остаје до свог гашења у првим годинама 21. века.

На Конкурсу за доделу атељеа 21 уметник је добио свој радни простор: у бившем студентском дому, на Топовњачи и у касарни.

1973.

Изложба „Савремена ликовна уметност Војводине“ представљена је у Словачкој, у Народној галерији у Братислави (у организацији ГСЛУ). Приказани су радови из различитих области уметности чланова УЛУВ-а, УПИДИВ-а и ДаНС-а. Изложба је презентovala радове настале у периоду 1960–1973. године, 147 дела 58 аутора.

Почела са радом Академија уметности (одлуком Скупштине АП Војводине) као један од факултета у саставу Универзитета у Новом Саду. Структура Академије, од самог почетка обухвата образовање у музичким, ликовним и драмским уметностима. У оснивачкој Комисији су били еминентни стручњаци и уметници из више југословенских културних центара.

1974.

Одржана оснивачка скупштина Удружења ликовних уметника Војводине. Активи свих секција војвођанских градова и Подружнице су усвојили Програм и Статут. Од тада УЛУВ делује као аутономно удружење ликовних уметника у саставу УЛУС-а.

Одржане три изложбе посвећене младим ствараоцима: „Млади новосадски ликовни уметници“ (Трибина младих у Новом Саду), „Млади ликовни уметници Војводине“ (Дом омладине у Београду) и „Тренутак југословенског сликарства 74. млада генерација“ (Народни музеј у Сомбору).

У Новом Саду отворена Галерија ликовне уметности – Поклон-збирка Рајка Мамузића, колекција која обухвата уметничко стваралаштво послератне генерације уметника.

1975. У Галерији Матице српске одржана изложба „Савремена ново-садска графика“ – 20 графичара, чланова УЛУВ-а.

Поводом 30 година од победе над фашизмом УЛУВ је у Галерији Матице српске организовао изложбу „Цртеж у делима ликовних уметника Војводине“. Учествовало је 76 уметника и приређена је обимна монографија.

У Галерији УЛУВ-а организоване су изложбе: „Сликарски погинули током II светског рата“ (П. Сударски, Б. Шупут, Б. Вучковић, С. Шумановић) и „Жена“ – чланица УЛУВ-а.

УЛУВ има у чланству 91 уметника и под својим надзором има око 70 атељеа.

1977. Назив Удружење ликовних уметника – УЛУВ званично је уписан у Регистар. Усвојен је и нови Статут у складу са Законом о удружењима грађана.

Одржана 26. Пролећна изложба УЛУВ-а у Галерији Матице српске.

Група академских вајара Мајска група (П. Радовановић, Љ. Денковић, М. Маринков, А. Васиљевић, Р. Гикић) имала је изложбу скулптура у слободном простору, на Кеју Моше Пијаде. Сличне изложбе у јавном простору реализоване су и наредних година. У Удружењу је било 16 академских вајара.

1978. Изложба „Kunstler aus der Vojvodina“ одржана у Немачкој, у Galerie Rosenheim.

Одржана 27. Пролећна изложба УЛУВ-а у Галерији Матице српске.

1979. Организована 28. изложба чланова УЛУВ-а у Галерији Матице српске.

У галерији УЛУВ-а организована изложба „Поклон Црној Гори“ којом су чланови удружења исказали саосећајност са републиком Црном Гором која је била погођена снажним земљотресом. Изложба је наредне године организована и у Црној Гори.

Академија уметности у Новом Саду, на личну иницијативу проф. Богданке Познановић, оснива Визуелни студио за интермедијална истраживања, као први такве врсте у Југославији.

У Галерији Матице српске организована јубиларна 30. Пролећна изложба чланова УЛУВ-а, а за време одржавања 36. светског првенства у стоном тенису, у Новом Саду.

1981.

Изложба „Савремена умјетност Војводине“ одржана у Дому културе Бања Лука.

Ференц Барат дизајнира лого УЛУВ-а.

Са радом започео Интернационални вајарски симпозијум скулптуре великог формата у теракоти у Кикинди, као јединствен симпозијум ове врсте у свету.

1982.

На 33. Пролећној изложби излагало је 111 уметника, чланова УЛУВ-а. Изложба је одржана у Галерији Матице српске и у Народном музеју у Вршцу.

1984.

Удружење се уписује у Регистар под називом – Савез Удружења ликовних уметника Војводине (назив под којим удружење и данас делује) као друштвена организација са седиштем у Новом Саду. Нови Статут је донет на седници Савеза 9. 11. 1985.

1985.

34. Пролећна изложба УЛУВ-а одржана у Суботици у Галерији „Ликовни сусрет“, а затим у Новом Саду у Галерији Матице српске.

Изложба Југославија. Уметност у Војводини данас, избор (Jugoslawien. Die Kunst in der Vojvodina heute, Auswahl), у организацији Покрајинског завода за међународну сарадњу, реализована је у Немачкој (Штутгарт, Келн, Бон) и у Аустрији (Беч).

Изложбе Удружења се организују по градовима Војводине, 35. Пролећна изложба СУЛУВ-а одржана је у Савременој галерији у Зрењанину и била је посвећена 30-годишњици Уметничке колоније Ечка.

1986.

Изложба „Уметност у Војводини данас“ одржана је у ХДЛУ Галерији „Карас“, у Загребу.

Према званичним подацима СУЛУВ у овој години има 199 чланова, а Савез чини 6 удружења ликовних уметника Војводине: УЛУВ Нови Сад 125 чланова, УЛУВ Суботица 17 чланова, УЛУВ Сомбор 13 чланова, УЛУВ Зрењанин 18 чланова, УЛУВ Панчево 13 чланова и УЛУВ Вршац 13 чланова. У Новом Саду 35 уметника има статус самосталног ликовног уметника. УЛУВ Нови Сад располаже са 42 атељеа.

1987.

Галерија Савеза излаже радове чланова из целе Војводине, а канцеларија обавља послове и за Савез удружења Војводине и за УЛУВ Нови Сад.

Одржана Пролећна изложба на којој су излагали чланови УЛУС-а, СУЛУВ-а и УЛУК-а, у Београду, Нишу, Приштини и Новом Саду.

1988. 37. Пролећна изложба СУЛУВ-а организована је у Новом Саду у Галерији Матице српске, а затим у Нишу и у Приштини. Учествовало је 108 уметника, а урађен је и обиман каталог.

1990. Извршни савет Скупштине општине Нови Сад доделио је 9 атељеа члановима Удружења.

Одржана 39. Пролећна изложба чланова СУЛУВ-а у Музеју социјалистичке револуције Војводине.

1993. Основан је Ликовни круг, специфична организација уметника са Петроварадинске тврђаве.

1994. У сарадњи са часописом за културу и уметност *Крвови* из Сремских Карловаца публикован је нулти број *ЛИСТ*-а (Ликовна стварност) – информатора за чланове СУЛУВ-а. У децембру је публикован 1. број *ЛИСТ*-а као пратећи каталог 43. годишње изложбе СУЛУВ-а, у Галерији савремене ликовне уметностиу СПЦ „Војводина“, са додатним информацијама за чланове Удружења.

Одржано 1. југословенско бијенале младих у Вршцу.

1996. Организована 45. годишња изложба СУЛУВ-а, у Галерији савремене ликовне уметности у СПЦ „Војводина“, а потом је пренета у Галерију „Јован Поповић“ у Опову.

Од 1992. до 1996. године примљен је 41 нови члан у СУЛУВ.

1998. Први Интернационални мултимедијални уметнички фестивал ИМАФ отворен је у МАС галерији (Multimedial Art Studio) у Оџацима.

1999. Представници СР Југославије на 48. бијеналу у Венецији су уметници са вајарским радовима насталим у оквиру Симпозијума скулптуре Тегга из Кикинде (М. Дамјановић, М. Гвозденовић, С. Којић, М. Маринков, Б. Н. Познановић, Т. Стевановић).

Академија уметности у Новом Саду уводи нове студијске програме у области ликовне уметности – Нови ликовни медији и Фотографија.

2002.

Удружење за чланство уводи нову секцију / област уметничког деловања – Нови ликовни медији.

2004.

Одржана 57. годишња изложба чланова СУЛУВ-а у Галерији Рајка Мамузића и на изложби је учествовало 74 уметника.

2008.

У складу са новим законом урађена је пререгистрација удружења у Удружење грађана СУЛУВ.

2009.

Одржана 59. годишња изложба чланова СУЛУВ-а у Галерији Рајка Мамузића.

Министарство за културу и информисање Републике Србије додељује СУЛУВ-у статус репрезентативности.

Одржана 61. годишња изложба чланова СУЛУВ-а у Галерији Рајка Мамузића.

Академија уметности у Новом Саду акредитује докторске академске уметничке студије из области ликовних и примењених уметности. У наредном периоду, у Галерији СУЛУВ-а често се одржавају и самосталне изложбе студената 3. нивоа студија – докторски уметнички пројекти.

2015.

Отворен је јединствен Музеј Terra у Кикинди, где је смештено скоро 1000 вајарских радова насталих у оквиру Интернационалног симпозијума скулптура у теракоти.

2017.

СУЛУВ функционише кроз следеће програме: Програм изложби чланова Удружења (самосталне и групне изложбе чланова), Програм сарадње и партнерских реализација (размена изложби и програма кроз мрежу удружења, реализације догађаја кроз уговорене сарадње), Програм рецензије (рецензије догађаја, теоретске анализе), Едукативно-истраживачки програм (отворени дијалози, јавна вођења, предавања и семинари), Програм размене и боравка (радна гостовања уметника из иностранства), Издавачки програм (годишња публикација и друга стручна издања), Програм нових уметничких пракси Удружења.

2018.

Покренуто је посебно издање – годишња публикација *Продукција СУЛУВ-а*.

2019. У циљу афирмације локалне новомедијске уметничке праксе покренут је бијенални пројекат SMIC: Покретна мала форма, платформа за продукцију и презентацију експерименталних и нових уметничких форми.

Покренут је програм размене и боравка уметника.

Реализована је изложба „Простор у савременој уметности Војводине“ у Галерији „Казамат“ у Осијеку.

2020. Реализован је развојни пројекат Повежи, обележи (Link It, Mark It) којим се отвара ново поље програмских садржаја Удружења, а пројекат је уврштен у програм Нови Сад – Европска престоница културе (НС ЕПК).

Реализован је пројекат Art Body Art, као развојни програм НС ЕПК.

2021. Започет је истраживачки пројекат *Архивска грађа СУЛУВ-а: Седам деценија континуитета (1946-2021)* и публиковано је прво издање у оквиру овог пројекта: *Фрагменти историје (1957-1967)*. Покренута је дигитализација и публикавање садржаја архиве Удружења, а грађу је истраживао и текстуално обрадио Владимир Митровић.

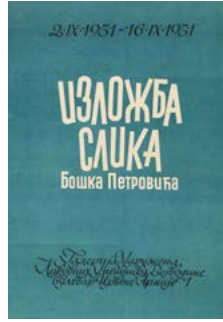
2022. Публиковано је друго издање у оквиру пројекта *Архивска грађа Фрагменти историје (1968-1977)*.

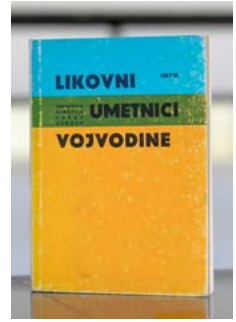
1

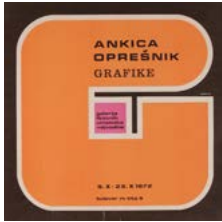
2

3

4

5

6

7

8

9

11

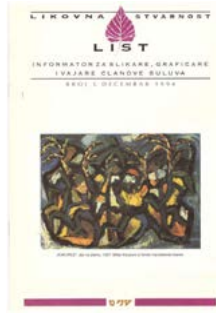
10

12

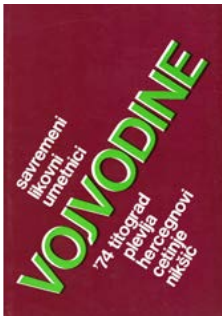
13

14

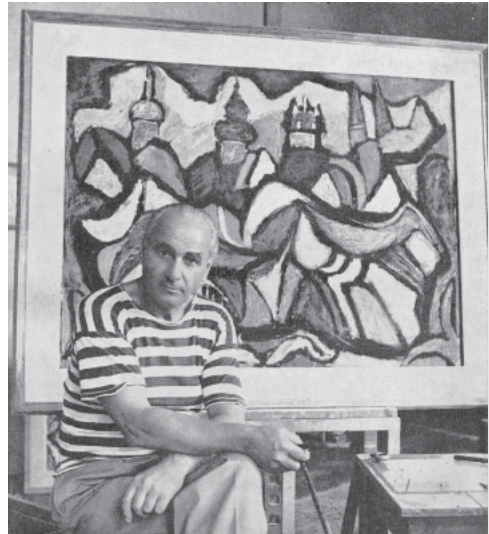
15

16

17

18

19

20

24

21

22

23

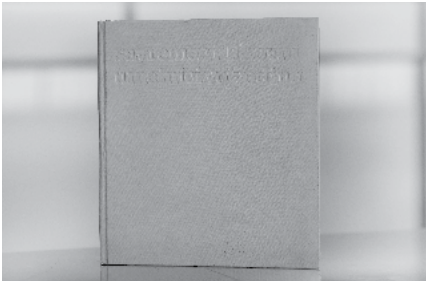
25

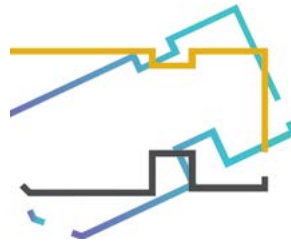
26

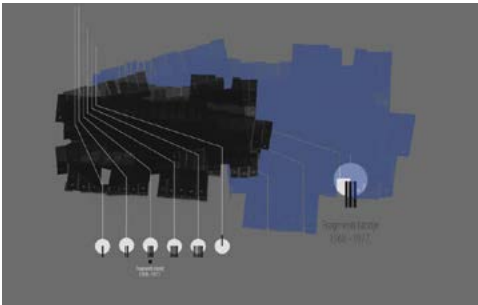
27

28

29

30

31

32

1. Каталог изложбе (1948), 2. Каталог 3. групне изложбе (1949), 3. Каталог изложбе Бошка Петровића (1951), 4. Каталог изложбе „Ликовни уметници Војводине“ (1972), 5. Каталог изложбе Анкице Опрешник (1972), 6. Каталог „Пролећна изложба“ (1987), 7. Каталог 28. Пролећна изложба (1979), 8. Каталог 37. Пролећна изложба (1988), 9. Каталог изложбе у Немачкој „Уметност у Војводини данас“ (1985), 10. Анкица Опрешник (1919–2005) и Милан Керац (1914–1980), 11. Богомил Каарлаварис (1924–2010), 12. Лого УЛУВ-а, аутор Ференц Барат (1981), 13. Јован Солдатовић (1920–2005), 14. ЛИСТ 1, информатор / каталог (1994), 15. ЛИСТ – Ликовна стварност нулти број (1994), 16. Каталог „Савремени ликовни уметници Војводине“ (1974), 17. Каталог „30. Пролећна изложба“ (1981), 18. Милан Коњовић (1898–1993), 19. Тивадар Вањек *Свечани тренутак* (1973), 20. Јулијана Киш *Бициклисткиња* (1976), 21. Лого Галерије, аутор Ласло Капитањ (1969), 22. Каталог „Ликовно стваралаштво“ (1978), 23. Каталог изложбе у Немачкој „Kunstler aus der Vojvodina“ (1978), 24. Милан Керац, 25. Каталог изложбе „Нови чланови“ (2014), 26. Каталог 59. *Годишња изложба* (2009), 27. Каталог изложбе „Нови чланови“ (2016), 28. Монографија *Савремени ликовни уметници Војводине* (1969), 29. Каталог изложбе у Осијеку (2019), 30. Издање *Архивска грађа СУЛУВ-а* (2021), 31. Каталог пројекта „Повежи, обележи“ (2021), 32. Издање *Архивска грађа СУЛУВ-а* (2021).

**Удружење ликовних уметника
примењених уметности и
дизајнера Војводине / УПИДИВ**

Association of Artists of Applied Arts
and Designers of Vojvodina

Илије Огњановића 3, Нови Сад
+381 (0) 21 524 481
office@upidiv.org.rs, www.upidiv.org.rs

Удружење ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Војводине / УПИДИВ

Удружење ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Војводине (УПИДИВ) је невладино и непрофитно удружење основано ради остваривања циљева кроз унапређење и развој професионалног ликовног стваралаштва у области примењених уметности и дизајна. Удружење представља угледну струковну организацију која данас окупља 434 активни ликовна уметника примењених уметности и дизајнера са целе територије АП Војводине. Као значајна друштвена организација Удружење поседује статус репрезентативног удружења у култури Републике Србије и у складу са тим за Министарство културе и информисања обавља поверене послове на утврђивању статуса слободних уметника.

Генеа Удружења текла је кроз неколико фаза које су пратиле актуелне друштвене и економске промене у држави. Новосадски уметници примењених уметности први пут су у својој историји покушали да обједине снаге и да колективно заштите своје уметничке и друштвене интересе и циљеве 1953. године. Те године и уметници у Србији оснивају своје удружење (УЛУПУС) и примају уметнике са војвођанског подручја за своје чланове. Шеснаест еминентних уметника, примљених раније у УЛУПУС, 1957. године оснивају своју посебну подружницу УЛУПУС-а за Војводину. Удружење се осамостаљује 1964. године, када је донета одлука о оснивању Удружења ликовних уметника примењених уметности Војводине на III конгресу Савеза ликовних уметника примењених уметности Југославије у Љубљани.

Удружење мења назив 1971. године у Удружење уметника примењених уметности и дизајнера Војводине (УПИДИВ).

Чланови Удружења су организовани кроз рад великог броја секција: архитектура и дизајн ентеријера, декоративно сликарство, декоративна пластика, фото дизајн, графички дизајн, илустрација, стрип, карикатура, пејзажна архитектура, индустријски дизајн, керамика, костимографија, конзервација и рестаурација, сценографија, таписерија, савремено одевање, текстил, теорија ликовне, примењене уметности и дизајна, вајарство и веб дизајн. Удружење од оснивања до данас има богату изложбenu и издавачку активност. У свом излагачком простору, Галерији „Форма“ у центру Новог Сада, у улици Илије Огњановића 3, Удружење је организовало близу 800 изложбених поставки. Уједно је и организатор преко 50 великих изложбених манифестација у земљи и иностранству, од којих је најзначајнија бијенална изложба ФОРМА, покренута 1965. године, до данашњих дана највећа покрајинска изложбена смотра стваралаштва у области примењене уметности и дизајна. Поред тога, Удружење поседује вишедеценијску плодну издавачку делатност са близу 1000 издатих публикација (изложбених каталога, плаката, позивница, билтена, јубиларних и научних монографија). Активно сарађује и са државним институцијама из области културе (музеји, галерије, библиотеке, архиви) и са сродним организацијама на пољу културе и уметничког стваралаштва, а активни је учесник и на независној уметничкој сцени.

Association of Applied Arts Artists and Designers of Vojvodina (UPIDIV)

The Association of Applied Arts Artists and Designers of Vojvodina (UPIDIV) is a non-governmental and non-profit association founded for the purpose of obtaining the goals through the advancement and development of professional fine arts in the sphere of applied arts and design. A respected professional organization, UPIDIV is currently home to 434 active applied arts artists and designers from across Vojvodina. As a social organization of significance, UPIDIV has the status of an eminent cultural association of the Republic of Serbia. Accordingly, it is responsible for the question of the status of freelance artists, as assigned to it by the Ministry of Culture and Information.

The genesis of UPIDIV can be tracked through several phases mirroring social and economic changes in the country. In 1953, applied artists of Novi Sad for the first time in history tried to unite and collectively defend their artistic and social interests and goals. The same year, artists of Serbia established their own association – ULUPUS. They started approving membership for the artists from Vojvodina. In 1957, sixteen prominent artists -- previously approved as members -- formed a Vojvodinian ULUPUS spinoff. The Association gained autonomy in 1964, when at the III Congress of Yugoslav Applied Arts Artists Council held in Ljubljana it was decided that the Association of Applied Arts Artists of Vojvodina be established. In 1971, the Association changed its name into the Association of Applied Arts Artists and Designers of Vojvodina (UPIDIV).

The UPIDIV members are organized through work in numerous sections: interior architecture and design; decorative painting; dec-

orative plastic; photo design; graphic design; illustration; comics; caricature; landscape architecture; industrial design; costume design; ceramic; conservation and restoration; scenography; tapestry; contemporary fashion; textile; theory of fine arts, applied arts, and design; sculpture; and web design. Since its foundation, UPIDIV has been copiously hosting exhibitions and publishing diligently. At the UPIDIV gallery Forma in the center of Novi Sad, at 3 Ilije Ognjanovica St., there have been almost 800 exhibitions. It has also organized approximately 50 major exhibition events in the country and abroad. The most significant among those was the biennial FORMA, which was launched in 1965. To date, it has been the greatest display of the works of applied arts and design in the Province. In addition, UPIDIV has had a fruitful, decades-long publishing history featuring nearly 1000 published works (exhibition catalogs, posters, invitation cards, bulletins, jubilee and scientific monographs). It has been actively collaborating with national cultural institutions (museums, galleries, libraries, archives) and akin organizations in the realm of culture and arts. It is an active contributor to the independent art scene, as well.

Временска линија / Time line

Новосадски уметници примењених уметности први пут су у својој историји покушали да обједине своје снаге и да колективно заштите своје уметничке и друштвене интересе и циљеве. Те године и уметници у Србији оснивају своје удружење (УЛУПУС) и примају уметнике са војвођанског подручја за своје чланове: проф. Злата Марков-Барањи, Иван Болдичар, Ранко Павловић, Јосип Естер, проф. арх. ент. Предраг Степанић, Станислава Церај-Јатић, инж. арх. Михаљ Мирослав Креичик, Етелка Тоболка, проф. Миодраг Миша Недељковић, Јелена Вандровска, проф. инж. арх. Ђорђе Табаковић, Катинка Евингер-Ковачевић, Душан Нонин и проф. Драгослава Анђелковић-Хакер. Ових шеснаест уметника, примљених раније у УЛУПУС, на својој Оснивачкој скупштини, у просторијама Школе за примењене уметности у Новом Саду (у улици Петра Драпшина бр. 8) 25. маја 1957. године оснивају своју посебну Подружницу УЛУПУСА за Војводину.

1953.

Прва изложба Удружења ликовних уметника примењених уметника Србије (УЛУПУС) са учешћем уметника из Војводине (Предраг Степанић, Миша Недељковић и Душан Нонин).

1955.

У Београду је одржана прва изложба југословенске примењене уметности „Уметност и индустрија“.

1956.

Основана подружница УЛУПУС-а за Војводину са члановима: Злата Марков-Барањи, Иван Болдичар, Ранко Павловић, Предраг Степанић, Јосип Естер, Катинка Евингер-Ковачевић, Станислава Церај-Јатић, Павле Ружичка, Мирослав Крејчик, Етелка Тоболка, Јелена Вандровска, Миодраг Недељковић, Душан Нонин, Карло Барањи, Вукица Чопорда и Драгослава Анђелковић-Хакер. За првог председника Подружнице изабран је Предраг Степанић.

1957.

- 1958.** Организује се Фестивал примењених уметности у Зрењанину под називом „Уметност у служби човека“.
- 1959.** У Новом Саду је Народни одбор среза Нови Сад основао „Екодом“, завод за унапређење и економику домаћинства.
- У Малом Иђошу је покренута Уметничка колонија „Имре Девић“, прва керамичка колонија у бившој Југославији. Њено деловање био је један од повода за оснивање Тријенала керамике у Суботици.
- Подружница Војводине отвара продајни Салон уметничких униката.
- Основана је Висока техничка школа у Новом Саду, као Виша машинска школа, а од 1964. носи данашњи назив. У Школи је пре неколико година основан и Графички одсек. УЛУПУДС је установио изложбу „Златно перо“ на којој од 1962. учествују илустратори из целе бивше Југославије, а од 1966. учествују и страни излагачи.
- 1961.** На иницијативу Бошка Петровића и Народног одбора Новог Сада на Петроварадинској тврђави је основан „Атеље 61“, установа специјализована за израду уметничких таписерија.
- 1962.** У Суботици је основана Модерна галерија „Ликовни сусрет“. Подружница Војводине је домаћин Пленума Савеза ликовних уметника примењених уметности Југославије.
- 1963.** У Београду је од 12. до 19. октобра одржана „Јубиларна изложба УЛУПУС-а 1953–1963“, у организацији Удружења ликовних уметника примењених уметности Војводине из Новог Сада и Удружења ликовних уметника примењених уметности Србије из Београда.
- 1964.** Донета одлука о оснивању Удружења ликовних уметника примењених уметности Војводине на III конгресу Савеза ликовних уметника примењених уметности Југославије у Љубљани.
- 1965.** ФОРМА 1 (20. фебруар – 7. март), Удружење ликовних уметника примењених уметности Војводине организује изложбу радова својих чланова у просторијама „Студија М“, Нови Сад.

ФОРМА 2 (26. фебруар – 10. мај), Галерија Културног центра „Р. Ћирпанов“, Нови Сад.

1966.

У Новом Саду је током маја одржан Први међународни тријенале позоришне сценографије и костима.

У Новом Саду је угашена Агенција за маркетинг и привредну пропаганду „Југореклам“. Агенција је настала 1945. као предузеће за политичку пропаганду „Пропаганда“. У овој агенцији су били окупљени најбољи кадрови у области послератног графичког дизајна и маркетинга у Војводини.

ФОРМА 3 (10. април – 30. јун), Галерија Савеза словачких примењених уметника у Братислави (ЧССР). Визуелни идентитет ФОРМА 3 - Миодраг Миша Недељковић који је и отворио изложбу својих колега из Словачке (Братислава).

1967.

Отворен је Први тријенале керамике у Суботици као најзначајнија смотра југословенске керамике.

1968.

ФОРМА 4 (17. април – 5. мај), Галерија Матице српске, „Студио М“ и Салон УПИДИВ-а, организована поводом одржавања 5. конгреса Савеза ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Југославије SPID YU.

1970.

Изашао је први број часописа *Индустријско обликовање* у издању Института за економику домаћинства из Београда, а уредник је био Мирослав Фрухт. Часопис се бавио унапређењем метода и праксе индустријског дизајна и сродних области.

Одржана је изложба „Обликовање у Југославији“. У припреми ове велике изложбе и каталога учествовао је и УЛУПУВ (данашњи УПИДИВ).

На Јесењем загребачком велесајму од 12. до 19. октобра одржан је „Амерички симпозиј о индустријском обликовању“, а од 18. до 19. октобра одржано је предавање о индустријском дизајну у САД.

У Новом Саду је 17. и 18. априла одржан V конгрес Савеза ликовних уметника примењених уметности Југославије познатији

као НОВОСАДСКИ КОНГРЕС. Првог дана је заседала Генерална скупштина на којој је прихваћен предлог новог Статута у оквиру којег је предложено да се Савез убудуће зове Савез удружења ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Југославије. На Скупштини је изабрано ново руководство и седиште Савеза за идуће две године, а то је Нови Сад и војвођанско удружење. Тада је нови председник Савеза постао Миодраг Недељковић, графички дизајнер из Новог Сада.

1971. Удружење мења назив у Удружење уметника примењених уметности и дизајнера Војводине УПИДИВ и предлаже се за седиште Савеза SPID YU за мандатни период до 1973. године.

Од 29. априла до 23. маја одржана је Мајска изложба '71, у организацији тадашњег Удружења ликовних уметника примењених уметности Србије (данас УЛУПУДС). Међу учесницима су били уметници из УПИДИВ-а. Мајска изложба је установљена 1955. године у Музеју примењене уметности у Београду.

Установљен је Новосадски салон, ликовна манифестација која се организује сваке године у част ослобођења града Новог Сада. Оснивач Салона је био тадашњи Културни центар Радничког универзитета „Радивој Ћирпанов“ у Новом Саду.

1972. У Београду је основан „Дизајн центар“. Те године члан Савета „Дизајн центра“ био је проф. Миодраг Недељковић из Новог Сада, председник Савеза примењених уметника и дизајнера Југославије. У изложбеном простору Народне библиотеке Србије у Београду отворена је изложба керамичара из Војводине.

1973. Удружење ликовних уметника примењених уметности Србије у Београду је издало књигу под називом *Обликовање у Србији* која је представљала пресек тада актуелног стваралаштва у домену примењене уметности и дизајна на простору целе Србије.

Академија примењених уметности у Београду мења званични назив који носи од оснивања 1948. године у Факултет примењених уметности у Београду. У овој институцији радило је и неколико професора пореклом из Војводине који су били важни

и за развој примењене уметности и дизајна на тлу Војводине. Иван Табаковић предавао је на Одсеку за керамику и текстил, Михајло С. Петров на Одсеку за графику, док је *Основе ликовног обликовања* предавао Драгослав Стојановић Сип.

У оквиру манифестације „Дани културе Војводине у Београду“, од 10. до 18. октобра, у простору Народне библиотеке Србије одржана је изложба „Савремена уникатна керамика Војводине“.

ФОРМА 5 (21. септембар–10. новембар), просторије Школе „Ђорђе Натошевић“, Нови Сад. У оквиру прославе десетогодишњице Удружења уметника примењених уметности и дизајнера Војводине (УПИДИВ), уз учешће Друштва архитеката Новог Сада и Секције за хортикултуру ДПТ-а одржано је неколико манифестација: ФОРМА 5, изложба „Савремена примењена уметност, дизајн и архитектура Војводине“ у Приштини (16–26. децембар), изложба радова умрлих чланова (5–20. новембар), свечана јубиларна скупштина (8. новембар) и симпозијум о дизајну (9. новембар).

Изложба „Иза првог угла“ чланова отворена је 16. децембра.

Основана је Академија уметности у Новом Саду. Године 1992. покренут је студијски програм Графичке комуникације, а 2002. Нови ликовни медији и Фотографија.

У Штутгарту је од 9. септембра до 6. октобра одржана изложба „Design in Jugoslawien“ у оквиру „Југословенске недеље“.

Други тријенале керамике одржан је у Суботици и Београду, пошто се као координатор прикључио Музеј примењене уметности из Београда.

Последњег дана марта одржана је седница Савета „Дизајн центра“ у Београду. У циљу афирмације доброг дизајна у југословенској привреди Савет „Дизајн центра“ је прихватио предлог да се на пригодним привредним манифестацијама у земљи додељују признања радним организацијама у облику Дипломе „Добар дизајн“.

1974.

1975.

Додељивање признања почело је на 16. међународном сајму технике у Београду и 39. међународном сајму пољопривреде у Новом Саду. За време Пролећног велесајма у Загребу, 22. априла, одржана је Скупштина Заједнице за унапређење дизајна уз присуство представника УПИДИВ-а.

У Културном центру Београда одржана је изложба „Дизајн у Србији“. Отворена је изложба војвођанске керамике у Аранђеловцу.

1976.

У сарадњи са Туристичким савезом Општине Нови Сад, у оквиру манифестације „Бранково коло“, организована је продајна изложба предмета уметника примењених уметности и дизајна Војводине (данашњи УПИДИВ). Изложба је трајала од 4. до 11. септембра.

На Јесењем велесајму у Загребу, 13. септембра, одржана је манифестација „Дани југословенске индустрије стакла и керамике“. Од војвођанских предузећа Диплому „Добар дизајн“ добило је предузеће ИГМ „Тоза Марковић“ из Кикинде за дизајн керамичких плочица ауторке Марине Сујетове Костић.

1977.

ФОРМА 6 (20. октобар – 25. новембар), „Студио М“, Нови Сад.

Завршено је ликовно опремање Текстилног комбината „Дунав“ у Челареву. У овом великом пројекту су учествовали бројни аутори, чланови УПИДИВ-а и УЛУВ-а. Тада су пословни простор и круг ове фабрике, те оближњи мотел „Дунав“ ликовно оплемењени бројним таписеријама, витражима, скулптурама, цртежима, уметничком керамиком и ликовним апликацијама од бакра.

Трећи тријенале керамике у Суботици и Београду одвија се под новим именом – Трећи тријенале југословенске керамике у Београду и Суботици.

Изложба „Поруке из примењене уметности и дизајна Новог Сада“ одржана је у Дому омладине у Београду од 7. до 14. новембра. Уз отварање изложбе одржана је и модна ревија радне одеће креаторке Анамарије Михајловић. Изложба је приређена у оквиру манифестације „Новосадски дани у Београду“.

Изложба „Насмејани дан '77“ одржана је у Новом Саду, а изложба „Поруке '77“ у Сарајеву.

Од 10. до 19. фебруара на Београдском сајму одржана је изложба „Дизајн у Србији '78 – од идеје до реализације“. Изложбу је организовало Удружење ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Србије у сарадњи са Привредном комором Србије и Београдским сајмом, с циљем да се јавности представе дизајнерски резултати савремене српске индустрије. Са истим задатком организована је и изложба „Дизајн у Србији '80“.

1978.

Одржана је изложба „Поруке“ у Марибору.

ФОРМА 7 (26. октобар – 25. новембар), Галерија „Лазар Возаревић“, Сремска Митровица.

1979.

Манифестација „Дани војвођанске културе“ у Паризу одржана је у организацији УПИДИВ-а.

1980.

Током јула и августа одржана је продајна изложба уникатних радова чланова УПИДИВ-а под називом „Уникат '80“. Изложба се одвијала у Салону УПИДИВ-а.

ФОРМА 8 (16 – 26. новембар), СПЦ „Војводина“, Нови Сад. Од 19. марта до 15. маја одвијала се манифестација „Дани војвођанске културе у Бечу“. Један од организатора био је и УПИДИВ.

1981.

Од 14. до 26. априла одржано је 36. светско првенство у стоном тенису у Новом Саду (СПЕНС). Због потреба првенства покренута је велика инфраструктурна обнова старог градског језгра, реконструкција јавних зграда и изградња пратећих објеката. Свечано је отворена зграда Српског народног позоришта и пуштен је у саобраћај нови градски Мост слободе. За јавност је отворена новоизграђена зграда Спортског и пословног центра „Војводина“ (СПЦ „Војводина“, тада прозван „град у граду“). За потребе СПЕНС-а реконструисани су хотели „Варадин“, „Путник“ и „Војводина“, изграђен је Хотел „Нови Сад“, а дограђен је Хотел „Парк“. По међудржавном уговору између Југославије и Кине отворен је кинески ресторан „Сечуан“. Нови Сад је тада

постао препознатљив по исликаним бочним фасадама на старим кућама, на које су аплициране рекламе многих југословенских фирми. На ликовном опремању већине ових објеката и на изради пратећих материјала за ову манифестацију ангажовани су и бројни чланови УПИДИВ-а.

1982. На Петроварадинској тврђави одржане су „Игре са сунцем“. Манифестацију је основао Културни центар Новог Сада. Програм је био сачињен од изложби, драмских представа, перформанса и концерата.

1983. ФОРМА 9 (14 – 26. новембар), СПЦ „Војводина“, Нови Сад.
Од 24. новембра до 10. децембра у Галерији „Ликовни сусрет“ у Суботици одржана је „Изложба ликовних и примењених уметника Суботице“, чланова УПИДИВ-а и УЛУВ-а.

1985. ФОРМА 10 (14 – 28. децембар), СПЦ „Војводина“, Нови Сад.
УПИДИВ издао књигу *Миодраг Миша Недељковић: Монографија поводом ретроспективе 1955-1985.*

1986. Озваничено је име Школа за дизајн „Богдан Шупут“ у Новом Саду. Школа је основана 1948. године као Школа за примењену уметност.

У галерији Агенције за ликовну и примењену уметност у Кикинди основана је *Terra*.

1988. У Галерији „Форма“ од 6. до 16. јуна одржана је изложба НС илустрација: Димитров, Јеринић, Јолер, Педовић, Просеник.

1989. ФОРМА 11 (3–24. новембар), Српско народно позориште, Нови Сад.

1991. ФОРМА 12 (5. октобар – 5. новембар), Музеј Војводине, Нови Сад.
Музеј Војводине у Новом Саду добио данашње име, а основан је у Пешти 1847. Више пута у својој историји био је домаћин бијелне изложбе УПИДИВ-а: ФОРМА.

ФОРМА 13 (4 – 23. новембар), СПЦ „Војводина“, Нови Сад.

1994.

Издата је монографија *Тридесет година Удружења ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Војводине и Адресар*.

ФОРМА 14 (4 – 30. октобар), Српско народно позориште, Нови Сад; „Ликовни сусрет“, Суботица; Градски музеј, Кикинда; Галерија „Лазар Возаревић“, Сремска Митровица.

1996.

УПИДИВ је издао публикацију *Заштита ауторских права и наде за дела примењених уметности и дизајна*.

1997.

ФОРМА 15 (10 – 25. децембар), СПЦ „Војводина“, Нови Сад; „Ликовни сусрет“, Суботица.

1998.

УПИДИВ излаже на Новосадском сајму у оквиру „Амбијенте '98“, међународне изложбе намештаја и опреме.

Основан је Департман за графичко инжењерство и дизајн на Факултету техничких наука у Новом Саду (ГРИД). Први симпозијум графичког инжењерства и дизајна ГРИД одржан је 2002.

1999.

ФОРМА 16 (3 – 20. октобар), СПЦ „Војводина“, Нови Сад; Народни музеј, Кикинда; Галерија „Ликовни сусрет“, Суботица; Галерија ликовне умјетности Републике Српске, Бања Лука. Прво „Интернет вече“ одржано је 24. јануара. Манифестација се редовно одвијала четири године и њен циљ је била популаризација нових технологија.

2000.

ФОРМА 17 (24. октобар – 8. новембар), Музеј Војводине, Нови Сад; (21. јануар – 21. фебруар) „Ликовни сусрет“, Суботица. Поводом ФОРМЕ 17 на Новосадском сајму је, у оквиру манифестације „GRAF BIRO“, одржана изложба „Знак '88–2002“. У оквиру изложбе изложена су решења заштитних знакова које су чланови УПИДИВ-а реализовали од 1988. до 2002. године.

2002.

Издата је трилогија *Знаковито*. На припреми материјала за ову књигу учествовао је и УПИДИВ.

2003. Од 3. до 24. јуна у Галерији „Форма“ одржана је групна изложба илустрација за децу чланова УПИДИВ-а..

2004. ФОРМА 18 (4 – 14. новембар), Музеј Војводине, Нови Сад.

2006. ФОРМА 19 (новембар) Музеј Војводине, Нови Сад.

2009. ФОРМА 20 (16 – 31. јануар), Музеј Војводине, Нови Сад.

2011. ФОРМА 21 (28. април – 15. мај), Музеј Војводине, Нови Сад.

УПИДИВ добија статус репрезентативног удружења у култури у Републици Србији.

2014. ФОРМА 22 (2 – 10. децембар), хол зграде Покрајинске владе Војводине, Нови Сад.

Издата је монографија *УПИДИВ 50 година: На раменима великана.*

Изложба УПИДИВ 50 година: „На раменима великана“ (23. децембар 2014 – 12. јануар 2015) у излагачким просторима централне зграде Универзитета у Новом Саду.

Издата је књига *Атлас ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Србије - 21. век.*

2015. Изложба УПИДИВ 50 година: „На раменима великана“ (30. октобар – 15. новембар) у Великој галерији Културног центра Вршац.

2017. Издат је други том монографије УПИДИВ 50 година - 50 година примењених уметности у Војводини.

2019. ФОРМА 23 (10 – 20. децембар), Архив Војводине, Нови Сад.

У оквиру јавног позива „Публика у фокусу“, који је са циљем развоја публице покренула Фондација *Нови Сад 2021 – Европска престоница културе*, развијен је пројекат „Шетња кроз историју дизајна у Војводини (1945-1985)“ који низом предавања, радионица и излагачких активности тематизује појаву и развој индустријског и графичког дизајна на тлу Војводине од краја Дру-

гог светског рата до средине осамдесетих година прошлог века. Носилац пројекта је Галерија ликовне уметности поклон збирка Рајка Мамузића у партнерству са Удружењем ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Војводине (УПИДИВ).

Јесења изложба УПИДИВ-а (9 – 27. новембар), Архив Војводине, Нови Сад.

2020.

Издата је монографија *Продукција УПИДИВ-а 2014-2020*.

ФОРМА 24 (9 – 25. новембар), Архив Војводине, Нови Сад.

2021.

Монографије УПИДИВ-а 1997, 2014, 2017, 2020.

1

2

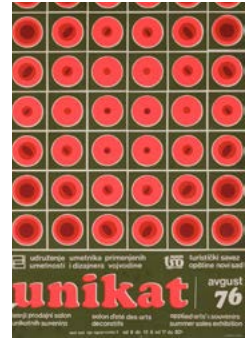
3

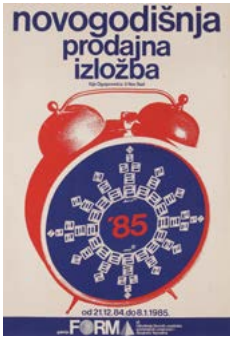
4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

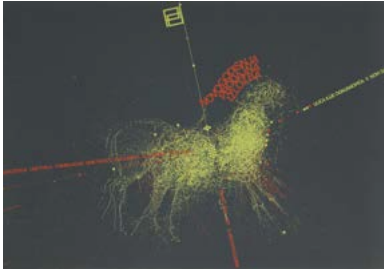
18

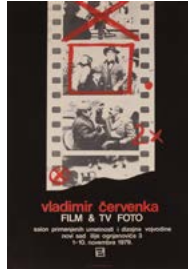
19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

64

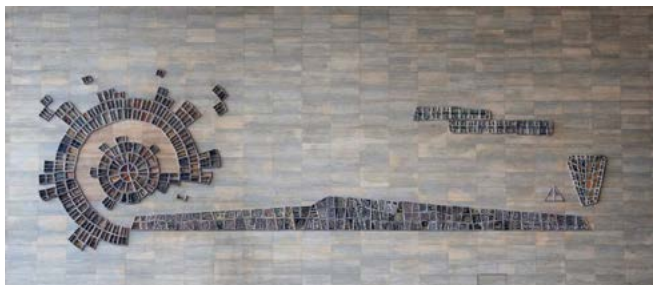
29

30

31

32

33

34

35

36

1. Бранислав Радошевић (1982), 2. Ференц Барат (1982), 3. Бранислав Добановачки (1988), 4. Бранислав Добановачки (1985), 5. Милан Милић Јагодински (1977), 6. Јован Лукић (1976), 7. Нада Недељковић (1985), 8. Нада Недељковић (1979), 9. Миша Недељковић (1981), 10. Драгослав Вишекруна (1976), 11. Миша Недељковић (1977), 12. Мирко Стојнић (1973), 13. Војислав Терзић, (1953), 14. Јосип Естер (1963), 15. Војислав Терзић, (1981), 16. Олгица Милошевић, (1985), 17. Милена Средојев, (1987), 18. Мишо Николовски, (1988), 19. Анамарија Михајловић, (1978), 20. Ана Атанацковић (1979), 21. Драгослав Вишекруна (1977), 22. Бошко Шево (1979), 23. Ненад С. Лазић (2001), 24. Иван Јандрић (1976), 25. Аранка Мојак (1966), 26. Јанош Сотер (1976), 27. Етелка Тоболка (1964), 28. Павле Ружичка (1911), 29. Иван Болдичар (1983), 30. Карло Барањи (1966), 31. Злата Марков-Барањи (1968), Љубиша Петровић (1965), 33. Векоњ Лајош (2016), 34. Владислав Рајчетић (1972), 35. Драгољуб Аџић (1974), Станислава Церај-Јатић (1973).

DaNS

Друштво архитеката Новог Сада / ДаНС

Association of Novi Sad Architects

Светозара Милетића 20, Нови Сад
dans@dans.org.rs, www.dans.org.rs

Друштво архитеката Новог Сада / ДаНС

Друштво архитеката Новог Сада (ДаНС) поникло је на четрдесетогодишњој традицији локалног струковног организовања архитеката у Новом Саду које се може пратити од 1920. године када је основана Новосадска секција Удружења југословенских инжењера и архитеката. ДаНС је настао из новосадске подружнице Савеза архитеката Војводине, а првобитни назив му је био Друштво архитеката Среза Нови Сад. Удружење је званично основано 1960. године као независна струковна организација архитеката, добровољно удружених чланова, а данашњи назив добија 1965. године. У години оснивања ДаНС је имао 85 чланова, а први председник био је арх. Петар Танасијин. Удружење данас броји 613 чланова различитих пракси, од архитектонског и урбанистичког пројектовања, планирања, истраживања и едукације, преко пејзажне архитектуре, заштите културног наслеђа и заштите животне средине, сценског дизајна и уметничких пракси, до информacionих технологија и виртуелног простора.

Најзначајније манифестације чији је ДаНС оснивач су Салон архитектуре Нови Сад и Дани архитектуре Нови Сад (покренути 1993), те Награда за архитектуру „Ђорђе Табаковић” – најзначајније признање Друштва архитеката Новог Сада за животно дело, први пут додељено 1995. године архитекти Павлу Жилнику. Уз то, ДаНС често организује изложбе, предавања, дискусије, радионице и едукативне програме за чланство и јавност. Од 2017. године реализује пројекат „Фокус на модернизам”, а од 2019. и пројекат „Урбанистичка стража”. ДаНС се такође бави

и издаваштвом, а најзначајнија публикација коју издаје свакако је *ДаНС*, часопис за архитектуру и урбанизам, који излази од 1982. године. ДаНС је од оснивања био партнер града, покрајине и државе у расписивању архитектонско-урбанистичких конкурса, као и на другим пословима од јавног значаја у домену струке. ДаНС се налази у саставу Савеза инжењера и техничара Војводине, као и у саставу Удружења архитеката Србије, репрезентативног струковног удружења на нивоу државе.

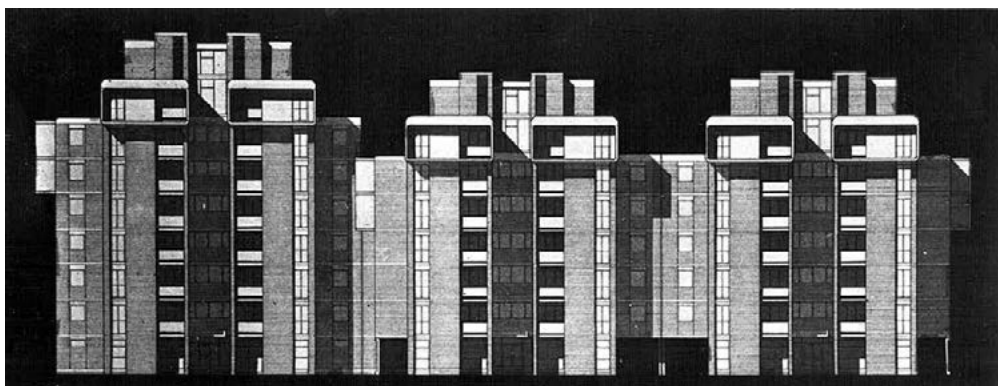
Горњи ред и средина доњег реда: насловнице часописа *ДаНС*. Доле лево: фасада зграде у Васе Стајића у Новом Саду арх. Лазара Кузманова и Миљана Цвијетића (2014). Доле десно: насловна страна монографије Владимира Митровића о 25 година Награде за архитектуру „Ђорђе Табаковић“ из 2020.

Association of Novi Sad Architects (DaNS)

The Association of Novi Sad Architects (DaNS) emerged from the forty years-long tradition of professional organizations of Novi Sad architects which can be tracked back to 1920, when the Novi Sad subdivision of the Association of Engineers and Architects of Yugoslavia was established. DaNS originates from the Novi Sad branch of Vojvodinian Architects Council. Initially, its name was the Association of the Architects of the District of Novi Sad. The Association was officially established in 1960 as an independent professional organization of architects, voluntarily united members, while its current name dates back to 1965. The year it was established, DaNS had 85 members, and its first president was the architect Petar Tanasijin. At the moment, the Association has 613 members whose practice ranges from architectural to urban design, planning, research and education, via landscape architecture, preservation of cultural heritage, stage design and art practices, to information technologies and virtual space.

The key manifestations that DaNS founded are the Salon of Architecture Novi Sad and the Days of Architecture Novi Sad (initiated in 1993), as well as the Architecture Prize Đorđe Tabaković—the most prestigious recognition of the lifetime achievement first awarded in 1995 to the architect Pavle Žilnik. Likewise, DaNS often organizes exhibitions, lectures, debates, workshops, and educational programs for its members and the public. Since 2017, it has been running of the Focus on Modernism project, and the Urban Planning Watch Team project since 2019. DaNS is also a publisher. Its most important publication is certainly DaNS, the magazine for architecture and urban planning, which has been published since 1982. Since its very foun-

dation, DaNS has partnered the City, Province, and State in organizing architecture-urban planning and grant competitions, alongside other activities of significance in the realm of architecture. DaNS is part of the Union of Engineers and Technicians of Vojvodina. It is also constitutive of the Union of Architects of Serbia, an officially representative national professional association.

Горе лево: позивница 20. салона архитектуре Нови Сад са шемом изложбених простора на Железничкој станици Нови Сад (2016). Горе десно: перспективни цртеж пројекта Железничке станице Нови Сад арх. Имреа Фаркаша и Милана Матовића (1962). Доле десно: стамбено насеље Лиман 1 арх. Душана Крстића (1975-1980).

Временска линија / Time line

Првог јула 1960. године одржана је Скупштина на којој је основано Друштво архитеката Среза Нови Сад. Друштво је настало из новосадске подружнице Савеза архитеката Војводине. Први председник био је Петар Танасијин, потпредседница Нада Новаковић, а секретар Мирослав Крстоношић. У управи су били Имре Фаркаш, Сава Поповић и Богдан Главашки. Друштву су приступила 83 члана, а убрзо је примљено у чланство савеза архитеката Војводине, Србије и Југославије.

1960.

Друштво је постало редован партнер града у организовању архитектонских и урбанистичких конкурса, у којима је имало улогу спроводиоца конкурса. Тако је одржан конкурс за Железничку станицу Нови Сад. Победио је пројекат који потписују Имре Фаркаш и Милан Матовић. На конкурс за пар небодера на Булевару 23. октобра код стадиона победио је пројекат Зоре Митровић-Пајкић.

На међународном конкурс за нову зграду Српског народног позоришта победили су пољски архитекти Збигњев Баћ и Виктор Јацкијевић.

1961.

Друштво је било домаћин јавног разговора о архитектури на тему „Проблем стана код нас“, у организацији Савеза архитеката Југославије.

Одржан је конкурс за стамбени блок на Кеју жртава рације у Новом Саду. Победио је рад Зоре Митровић-Пајкић.

1962.

Одржана је прва изложба архитеката Војводине на којој су приказане реализације током претходних 15 година.

1965. На трећој Скупштини Друштва архитеката Среза Нови Сад одлучено је да оно понесе ново име: Друштво архитеката Новог Сада. Друштво од тада није мењало свој назив, а постало је препознатљиво по скраћеници ДаНС.

Одржан је конкурс за уређење купалишта Шtrand. Победио је пројекат Милана Марића.

1968. Одржан је конкурс за три стамбена небодера на станичном тргу. Победио је рад Предрага Марјановића, Ивице Млађеновића и Петра Стогова.

Одржан је конкурс за блок стамбених небодера и ламела на Београдском кеју код железничког моста. Победио је рад бироа „Аркон“ из Београда.

Одржан је конкурс за Робну кућу „Норк“. Победио је рад Милана Матовића.

Одржан је конкурс за Робну кућу „Нови Сад“. Победио је рад словеначког архитекте Милана Михелича. Робна кућа је касније носила и друга имена („Стотекс“, „Базар“).

1970. Одржан је конкурс за стамбени блок на ивици Роткварије уз Булевар 23. октобра. Победио је рад Милана Лојанице, Лазара Цагића и Боривоја Јовановића.

Одржан је и конкурс за стамбени блок „Ада“ у Новом Саду. Победио је рад београдског бироа „Аркон“ (Ђорђевић, Фрушић, Томић, Ристивојевић).

1971. Одржан је конкурс за Филозофски факултет у Новом Саду. Победио је рад групе аутора: Александар Стјепановић, Божидар Јанковић и Љиљана Јовановић-Анђелковић.

Одржан је конкурс за универзитетске клинике на ком је победио рад групе аутора: Матић, Даковић, Дебељачки.

Одржан је конкурс за стамбени блок II на Булевару 23. октобра. Победио је рад Михајла Чанка.

Одржан је конкурс за стамбени блок II/2 на Лиману. Победио је рад групе аутора: Милан Лојаница, Лазар Цагић и Бора Јовановић.

Одржан је конкурс за стамбени блок III/2 на Лиману III. Победио је рад Маргите Радовановић и Милорада Милидраговића.

1974.

Одржан је конкурс за Новосадску банку. Победио је рад групе: Дрињаковић, Јанковић, Анђелковић, Стјепановић.

Одржан је конкурс за урбанистичко решење Новог насеља. Победио је рад групе аутора: Сава Суботин, Предраг Вранешевић и Олга Маринчић.

1975.

Одржан је конкурс за Спомен-гробље бораца НОР-а у Новом Саду. Победио је рад Чедомира Радовића и Саве Халугина.

1976.

Одржан је конкурс за урбанистичко решење Мишелук. Награђено је 6 група аутора и њихова решења од којих су 3 издвојена за даљу разраду и синтезу.

1979.

Изашао први број часописа за архитектуру и урбанизам *ДаНС*, главни издавачки подухват у историји Друштва архитеката Новог Сада. За насловни знак часописа је одабрано графичко решење Васе Крчмара. Часопис *ДаНС* излази и данас.

1982.

Отворена изложба пројеката Димитрија Младеновића „Окружје – Одреднице – Обликовање” у Галерији УЛУВ у Новом Саду.

Отворена изложба пројеката Алберта Јосиповића и Мирослава Грујића у Галерији УЛУВ.

Одржан је конкурс за центар Лимана III. Победио је рад групе аутора: Арсић, Ј. Јањић, С. Мичић.

Одржан је конкурс за Електротехнички институт у Новом Саду. Победио је рад Ивана Антића.

Одржан је конкурс за идејно решење виталних саобраћајно-урбанистичких аспеката градског језгра Новог Сада. Прва и друга награда су равноправно додељене раду Миленка Пејчића и Љубинка Пушића и раду Славка Жупанског и Мирослава Грујића.

1983.

Одржан је конкурс за споменик Јовану Јовановићу Змају. Победио је рад вајара Драгана Николића.

1984. Друштво архитеката Новог Сада је било домаћин манифестације Дани архитектуре Југославије.

1985. Одржан је конкурс за пословну зграду Нафтагаса на Лиману III. Победио је рад групе аутора: Александар Кековић, Зоран Жупањац и Иван Пантовић.

1988. Одржан је конкурс за споменик Јосипу Брозу Титу у Улици Модене у Новом Саду. Прва награда није додељена.

1993. Покренуте су манифестације Дани архитектуре Новог Сада и Салон архитектуре. Тема првих Дана архитектуре је била: „Интерполација у оквиру формираних градских амбијената”.

Расписан је анкетни конкурс за идејно решење пословног центра Лимана III у Новом Саду. Прва награда је додељена групи аутора из београдског студија „IBI”: Петар Арсић, Југослав Јањић и Стева Мићић. Пројекат није реализован.

1995. Додељена је прва Табаковићева награда за архитектуру и то архитекти Павлу Жилнику. Награда је установљена 1994. као највише признање Друштва архитеката Новог Сада за целокупни животни опус. Данас носи назив: Награда за архитектуру „Ђорђе Табаковић”.

Одржан је конкурс за комплекс Лиманске пијаце у Новом Саду. Победио је рад Милана Лојанице. Ово решење није реализовано.

Одржан је конкурс за архитектонско-урбанистичко решење Улице Модене, на ком није додељена прва награда.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 1996. је Мирослав Крстоношић.

1997. Друштву архитеката Новог Сада је додељена Октобарска награда Града Новог Сада за издавачку делатност, тј. часопис *ДанС*.

Одржан је конкурс за решење Трга слободе. Победио је рад Ду-

шана Радовановића и Ђорђа Грбића. Пројекат није реализован.

Одржан је конкурс за решење Трга младенаца. Победило је и реализовано је решење вајара Младена Маринкова и архитекте Николе Стојановића.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 1997. је Татјана Вањифатов-Савић.

Одржан је конкурс за комплекс Металс банке. Победио је рад Дарка и Миленије Марушић. Зграда банке је реализована 10 година касније, без стамбеног блока.

1998.

Одржан је конкурс за стамбено-пословну зграду на Булевару ослобођења 67. Победио је рад Дарка и Миленије Марушић.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 1998. је Зора Митровић-Пајкић.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 1999. је Александар-Шандор Келемен.

1999.

Одржан је конкурс за нови друмско-железнички мост са два лука преко Дунава у Новом Саду. Победио је рад инжењера Александра Бојовића.

2000.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2000. је Сибин Ђорђевић.

Одржан је конкурс за зграду Новосадске банке у Новом Саду. Победио је рад Ђорђа и Александра Недељковића из бироа „Артпројект“. Пројекат није реализован.

2001.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2001. је Ранко Радовић.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2002. је Душан Крстић.

2002.

Одржан је конкурс за Футошку пијаци. Победио је рад групе аутора: Дарко Полић, Александар Ковјанић и Милица Влаов. Ре-

2003.

шење није реализовано.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2003. је Мило-
рад Бербаков.

Одржан је конкурс за општеградски центар јужно од Булевар
Јована Дучића на Новом насељу. Прва награда није додељена.

2004. Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2004. је Славко
Одавић.

2005. Одржан конкурс за уређење Трифковићевог трга. Победило је
решење Наташе Војновић са сарадницима. Пројекат није ре-
ализован.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2005. је Милан
Марић.

2006. У холу зграде Бановине је одржана изложба „Десет година Та-
баковићеве награде за архитектуру (1995 – 2005)“. Аутор из-
ложбе је Владимир Митровић.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2006. је Драгу-
тин Карло де Негри.

2007. Друштво архитеката Новог Сада је издало монографију о архи-
текти Милораду Милидраговићу *Живот посвећен архитектури*
аутора Владимира Митровића.

Одржан је конкурс за Музеј савремене уметности Војводине
на месту фабрике „Петар Драпшин“ на Лиману. Победио је рад
групе из Канаде: Роберт Клеиборн, Иван Марков и Лија Руколо.
Пројекат није реализован.

Одржан је конкурс за Брод театар у Новом Саду. Победио је рад
групе аутора: Бојана Вучинић, Владислав Т. Лалички и Раде
Исаиловић.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2007. је Ђорђе Грбић.

Група аутора из Друштва архитеката Новог Сада је објавила *Нацрт јединствених техничких услова за пројектовање и грађење стамбених зграда и станова*, са намером да он буде усвојен на нивоу града.

2008.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2008. је Миодраг Р. Јовановић.

Одржан је конкурс за пословни објекат ИМ „Матијевић“ и јавну гаражу у Новом Саду. Победило је решење групе аутора: Бранислав Митровић, Игор Пантић, Јелена Кузмановић, Немања Зимоњић и Огњен Крашна, са сарадницима. Такође је одржан и конкурс за истог наручиоца за пословни објекат на Суботичком булевару, на ком није додељена прва награда.

Одржан је конкурс за Рибљу пијаци. Победио је рад групе: Петар Бојовић, Жарко Узелац и Никола Маринчић. Пројекат није реализован.

2009.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2009. је Слободан Јовановић.

Одржан је конкурс за зграду градске администрације (тзв. општеградски центар) у Радничкој улици. Победио је рад аустријског архитекте Бориса Подреке, са коауторима Готхардом Ајбеком и Ненадом Поповићем. Пројекат није реализован.

Одржан је конкурс за нови мост преко Дунава испред Тврђаве. Победио је рад групе аутора из фирми: „Понтинг“ (Марибор), ДДЦ и Центар за путеве Војводине. Пројекат није реализован.

Одржан је и конкурс за монтажни објекат сувенирнице на Београдском кеју у Новом Саду. Победио је рад Дамјана Томића и Ивана Стегића.

Одржан је конкурс за трг у Беочину на ком је победио рад Срђана и Јелене Томић из Аранђеловца.

2010. Друштво архитеката Новог Сада први пут је организовало Ме-сец архитектуре.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2010. је Бора Ра-дусиновић. Издата је и књига *Архитектура Боре Радусиновића о животном опусу овог ствараоца*, аутора Владимира Митровића.

2011. Одржан је конкурс за доградњу Градске библиотеке у Новом Саду. Победио је рад групе аутора из бироа ДБА: Ђорђе Бајило, Јадранка Бугарски-Вујовић, Слободанка Милошевић, Јелена Кордић и Срђан Аћин. Пројекат није реализован.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2011. је Славко Жупански.

2012. Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2012. је Слобо-дан Кузмановић.

2013. Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2013. је Васо Кресовић.

2014. Одржан је конкурс за урбанистичко-техничко решење нове зграде Радио-телевизије Војводине у Новом Саду. Прва награ-да је додељена ауторском тиму из Београда: Драгољуб Кујовић, Ристе Добријевић и Данијела Милојевић.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2014. је Милан Стојков.

2015. Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2015. је Радоје Цветков.

2016. Салон архитектуре Нови Сад је први пут организован на Же-лезничкој станици у Новом Саду.

Друштво архитеката Новог Сада је било гост у Пули на Данима архитектуре у Истри. Такође је успоставило званичну сарадњу са темишварским БЕТА Бијеналом архитектуре и ОАР Тимиш редом румунских архитеката.

Одржана је изложба и промоција књиге афоризама *Срж – природно цеђени афоризми* аутора Васе Крчмара.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2016. је Душан В. Радовановић.

Одржан је први конкурс за уређење малих јавних простора „Нова места“. Овај циклус конкурса је организован на иницијативу Фондације Нови Сад – Европска престоница културе 2021. Предметне локације у овом циклусу конкурса су биле у месним заједницама: Сремска Каменица, Јужни Телеп, Ковиљ и Детелинара.

2017.

Друштво архитеката Новог Сада је први пут организовало манифестацију Фестивал културе простора на локацији комплекса „Свилара“ у Новом Саду.

У Музеју савремене уметности Војводине је отворена изложба „Фокус на модернизам – Архитектура Новог Сада 1950-1970“, из истоименог истраживачког пројекта Друштва архитеката Новог Сада и фотографа Реље Иванића. На изложби су приказане његове фотографске студије новосадских објеката. Изложба гостује у Галерији Деса (Dessa) у Љубљани 2018. у сарадњи са архитектонским центром Zavod DESSA.

Добитник Табаковићеве награде за архитектуру 2017. је Леонид Нешић.

У Галерији ДаНС је одржана је изложба часописа за културу простора *Пиранези* (Piranesi Magazine) из Словеније, у сарадњи са Установом Фондација Пиранези.

Одржан је други конкурс за уређење малих јавних простора „Нова места“. Предметне локације у овом циклусу конкурса су биле у месним заједницама: Стари Лединци, Салајка, Омладинског покрета и Бегеч.

2018.

Одржан је други Фестивал културе простора у Еђшегу у Новом Саду.

У Историјском архиву Града Новог Сада је отворена изложба „Фокус на модернизам – Архитектура Новог Сада 1970 – 1985“. Ово

је друга по реду изложба фотографија Реље Иванића из вишегодишњег истраживачког пројекта Друштва архитеката Новог Сада. Изложба гостује у галерији Хиша архитектуре Марибор 2019. у сарадњи са Одељењем за архитектуру Универзитета у Марибору.

Покренута је иницијатива за оснивање Дома савременог стваралаштва „Аграриа“ на локацији бившег „Електролукса“ у Ласла Гала 32 у Новом Саду. Иницијативу су заједнички покренула удружења: Друштво архитеката Новог Сада (ДаНС), Савез удружења ликовних уметника Војводине (СУЛУВ), Удружење ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Војводине (УПИДИВ) и Центар за нове медије_куда.орг.

Табаковићева награда за архитектуру мења име у: Награда за архитектуру „Ђорђе Табаковић“. Добитници награде у 1918. су Миленија и Дарко Марушић.

2019.

Одржан је трећи конкурс за уређење малих јавних простора „Нова места“. Предметне локације у овом циклусу конкурса су биле у месним заједницама: Клиса, Кисач, „Гаврило Принцип“ и Буковац.

Друштво архитеката Новог Сада је покренуло пројекат „Урбанистичка стража“ са циљем да организовано прати планове на јавним увидима, саветује грађане по питањима урбанизма и активније се укључи у актуелну проблематику урбанистичког планирања у граду.

У просторијама Друштва архитеката Новог Сада је отворена изложба „Фокус на модернизам – Спенс“, на којој је су приказане репродукције оригиналне пројектне документације Спортског и пословног центра „Војводина“.

Добитник Награде за архитектуру „Ђорђе Табаковић“ 2019. је Лазар Кузманов.

ДаНС остварује сарадњу са Друштвом архитеката Љубљане (ДАЛ) и гостује са селекцијом „Архитектура Војводине“ на бијеналној изложби „Архитектура Инвентура 2018-2020“ у Цанкаријевом дому у Љубљани 2019. и 2021.

Салон архитектуре Нови Сад први пут је организован у дигиталном формату, на веб-сајту www.salonarhitekturenovisad.rs.

2020.

У Музеју савремене уметности Војводине одржана је велика ретроспективна изложба "Награде за архитектуру 'Ђорђе Табаковић' – Двадесет пет година континуитета 1995–2020". Тим поводом издата је и обимна монографија истог наслова о историји награде. Аутор изложбе и монографије је Владимир Митровић.

Друштво архитеката Новог Сада је покренуло иницијативу за заштиту „Студија М” и Радија Нови Сад због најаве о могућем рушењу ових објеката.

2021.

Одржан је четврти конкурс за уређење малих јавних простора „Нова места”. Предметне локације у овом циклусу конкурса су биле: Трг галерија, парк код покрајинске скупштине, видиковац изнад Моста слободе и део зелене површине уз Булевар Патријарха Павла у Новом Саду.

Одржан је конкурс за три типа фрушкогорске куће за одмор у општини Ириг. Награђени су радови Стефана Радошевића, Мирка Павловића и „Ентеријер Јанковић” д.о.о.

Добитник Награде за архитектуру „Ђорђе Табаковић” 2021. је Миодраг Лозић.

Друштво архитеката Новог Сада је издало монографску публикацију *Спенс – Град у граду* чији су аутори: Драгана Константиновић, Слободан Јовић, Александар Беде и Маја Момиров.

2022.

Поводом доношења новог Генералног урбанистичког плана Новог Сада до 2030. Друштво архитеката Новог Сада је објавило свој алтернативни предлог за ГУП под називом *Нови Сад 2040* у виду прогласа од 10 тачака на којима би требало да почива концепција новог плана.

1

2

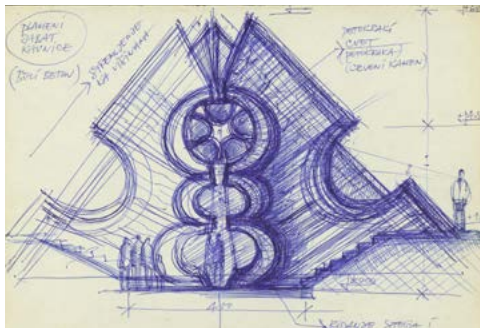
3

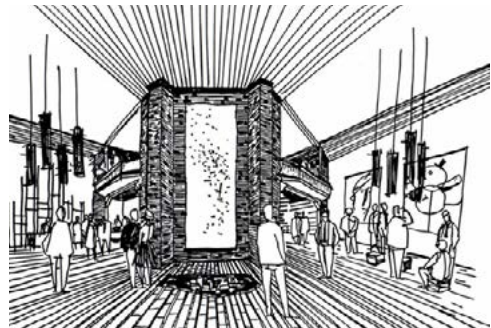
4

5

6

7

8

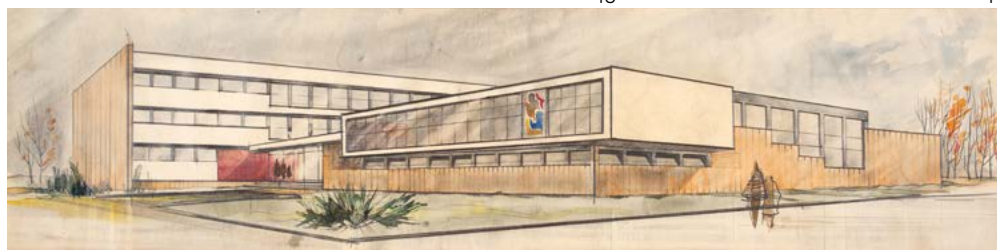
9

10

11

12

1. Робна кућа „Нови Сад/Стотекс”, арх. Милан Михелич (1968–1972), фотографија из пројекта „Фокус на модернизам” (Реља Иванић и ДаНС, 2018), 2. Металс банка, Нови Сад, арх. Миленија и Дарко Марушић (конкурс 1998, изграђено 2007), 3. Институт за кукуруз, Нови Сад, арх. Милан Марић (2001), 4. Друштвени центар Универзитета – апартмани за младе научне раднике, Нови Сад, арх. Миодраг Јовановић са Натком Маринчићем (1987), 5. Скица пословне зграде на Булевару 23. октобра (ослобођења) 69, Нови Сад, арх. Сибин Ђорђевић (1957), 6. Нацрти за споменике револуције, арх. Милорад Бербаков (1976), 7. Антикварница Матице српске, Нови Сад, арх. Мирослав Крстоношић (1966), 8. Раднички универзитет, Суботица, арх. Драгутин Карло де Негри (1959), 9. Конкурсни рад за административну зграду, Нови Сад, арх. Александар-Шандор Келемен (1958), 10. Макета „Студија М” Радија Нови Сад, арх. Павле Жилник (1965), 11. Завод за осигурање „Војводина”, Нови Сад, арх. Миодраг Лозић (1974–1976), фотографија из пројекта „Фокус на модернизам” (Реља Иванић и ДаНС, 2018), 12. Висока економско-комерцијална школа, Нови Сад, арх. Татјана Вањифатов-Савић (1964).

ИЗЛОЖБА / EXHIBITION

252 године уметности / Стратегије сећања
Из историје уметничких удружења Војводине

252 Years of Arts / Memory Strategies
From the history of the arts associations of
Vojvodina

Кустоси зложбе / Exhibition Curators

Владимир Митровић, Босиљка Зиројевић
Лечић, Александар Беде, Здравко Рајчетић

Playlist

Александра Вребалов

Дизајн / Design

Ненад С. Лазић

Продуцент / Producer

Јован Јакшић

Техничка подршка / Technical support

Марко Ерцеговић, Пајица Дејановић,
Ђорђе Попић

МУЗЕЈ САВРЕМЕНЕ УМЕТНОСТИ ВОЈВОДИНЕ MUSEUM OF CONTEMPORARY ART VOJVODINA

Нови Сад / 8. април – 8. мај 2022.

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

061.2:73/76(497.113 Novi Sad)(091)(083.824)

МИТРОВИЋ, Владимир, 1964-

252 године уметности / Стратегије сећања :
из историје уметничких удружења Војводине
= 252 Years of Arts / Memory Strategies : from
the history of the arts associations of Vojvodina :
изложба, публикација, веб страница, трибине,
дискусије, јавна вођења, радионице за децу
и омладину, 8. април 2022 – 8. мај 2022.
/ [кустоси Владимир Митровић ... [и др.] ;
превод Николина Недељков ; дизајн Ненад С.
Лазић ; избор музике Александра Вребалов].
- Нови Сад : Музеј савремене уметности
Војводине, 2022 (Novi Sad : Sajnos). - 88 стр. :
илустр. ; 16 x 23 cm

Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Тираж 300.

ISBN 978-86-6333-073-3

ПУБЛИКАЦИЈА / PUBLICATION

252 године уметности / Стратегије сећања
Из историје уметничких удружења Војводине

252 Years of Arts / Memory Strategies
From the history of the arts associations of
Vojvodina

Издавач / Published by

Музеј савремене уметности Војводине
Museum of Contemporary Art of Vojvodina
21000 Нови Сад, Дунавска 37
www.msuv.org

За издавача / Executive Publisher

Бранислава Секулић

Уредник / Editor

Владимир Митровић

Текстови / Texts by

Владимир Митровић, Босиљка Зиројевић
Лечић, Александар Беде, Здравко Рајчетић,
Александра Вребалов

Превод / Translation

Николина Недељков

Лектура и коректура / Proof reading

Силвија Чамбер

Дизајн / Design

Ненад С. Лазић

Штампа / Print

Сајнос, Нови Сад

Тираж / Copies

300

Хвала / Thanks

Савез удружења ликовних уметника
Војводине (СУЛУВ), Друштво архитеката
Новог Сада (ДаНС), Удружење ликовних
уметника примењених уметности и дизајнера
Војводине (УПИДИВ), Удружење композитора
Војводине (УКВ)

Покровитељ МСУВ / МоСАV Patronage
Покрајински секретаријат за културу,
јавно информисање и односе са верским
заједницама /

Provincial Secretariat for Culture, Public
information and Relations with Religious
Communities

2022.
8. април - 8. мај

MUZEJ
SAVREMENE
UMETNOSTI
VOJVODINE